

İSTANBUL KALKINMA AJANSI
2018 YILI GİRİŞİMCİLİK MALİ DESTEK PROGRAMI
(GMP)
Program Referans No: İSTKA/2018/GMP
PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME RAPORU
ARALIK, 2022

İÇİNDEKİLER

1. KISALTMALAR & TANIMLAR	4
1.1 KISALTMALAR	4
1.2. TANIMLAR	4
2. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
3. GİRİŞ	9
4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	10
4.1 Programın Tanım ve Kapsamı.....	10
4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri	10
5. PROGRAMIN SONUÇLARI	11
5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri.....	11
5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistikî Bilgiler	11
6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem.....	12
6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi	13
6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi	15
6.3.1. İlgililik	16
6.3.2 Etkinlik.....	19
6.3.3 Etkililik.....	24
6.3.4 Etki.....	25
6.3.5 Sürdürülebilirlik	29
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER.....	30
8. EKLER.....	32
9. KAYNAKÇA.....	42

ŞEKİLLER

Şekil 1. Değerlendirme Modeli	12
Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri	16
Şekil 3. Bütçe Gerçekleştirme Oranı Hesaplaması	22
Şekil 4. Etkililik Oranı Hesaplama	25

TABLolar

Tablo 1. Program Künyesi	10
Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri	11
Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	12
Tablo 4. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri Tablosu.....	14
Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği Tablosu.....	17
Tablo 6. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama Ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi	23
Tablo 7. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen Ve Gerçekleşen Değerleri	24

GRAFİKLER

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Hukuki Statü Dağılımı	11
Grafik 2. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen Ve Gerçekleştiren Proje Sayıları	14
Grafik 3. Göstergelerin Gerçekleşme Oranları.....	15
Grafik 4. Genel Etkinlik Değerlendirmesi	20
Grafik 5. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler.....	20
Grafik 6. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Hibe Miktarı	21
Grafik 7. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Öngörülen Bütçe	21
Grafik 8. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı	21
Grafik 9. Ekonomik Etki Değerlendirmesi-Ek Bütçe	21
Grafik 10. Ekonomik Etki Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılandığı.....	22
Grafik 11. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları	23
Grafik 12. Sosyal Etki Değerlendirmesi	27
Grafik 13. Fiziksel Alanlar.....	27
Grafik 14. Fiziksel Alanların Kullanımı.....	27
Grafik 15. Ekonomik Etki Değerlendirmesi.....	28
Grafik 16. Çevresel Etki Değerlendirmesi	28
Grafik 17. Sürdürülebilirlik Değerlendirmesi	29

EKLER

Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri.....	32
Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcıları.....	35
Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri	36
Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri	37
Ek 5. Anket.....	37
Ek 6. Odak Grup Görüşme Soruları	41

1. KISALTMALAR & TANIMLAR

1.1 KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
İSTKA	: İstanbul Kalkınma Ajansı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
s	: Sayı
vd.	: ve diğerleri
YMP	: Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı
Ar-Ge	: Araştırma-Geliştirme

1.2. TANIMLAR

Ajans: T.C. İstanbul Kalkınma Ajansı

Ara Rapor: Destek sözleşmesi gereği, proje uygulama süresince yararlanıcı tarafından sunulan ve projede kaydedilen ilerlemeleri içeren rapor.

Aynı Katkı: Başvuru Sahipleri, ortakları veya diğer paydaşlar tarafından yapılacak arazi, malzeme, iş gücü, makine ve ekipman vb. nakdi olmayan katkı.

Bağımsız Değerlendirici: Proje tekliflerini, başvuru rehberinde belirtilen esaslara göre teknik ve mali açıdan değerlendirmek üzere Ajans tarafından görevlendirilen, alanında en az 5 (beş) yıllık tecrübesi olan uzmanlar.

Başvuru Sahibi: Proje veya faaliyet desteği almak üzere Ajansa başvuran gerçek veya tüzel kişiler. Başvuru Sahibi; projenin hazırlığından ve uygulanmasından (eş-finansman yükümlülüğü dahil) doğrudan sorumludur.

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan 2014-2023 dönemini kapsayan TR10 İstanbul Bölge Planı.

Değerlendirme Komitesi: Bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler üstünde gerekli kontrolleri yaparak görüş oluşturmak ve bunları raporlamak üzere yükseköğretim kurumları öğretim elemanları veya kamu kurum ve kuruluşları personelinden Ajans tarafından görevlendirilen alanında en az 7 (yedi) yıllık tecrübeye sahip uzmanlardan oluşan komite.

Destek Yönetimi Kılavuzu: Bakanlık tarafından hazırlanan ve Ajansın sağlayacağı desteklerin yönetilmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları belirleyen el kitabı.

Eş-finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından taahhüt edilen nakdi katkı.

Görünürlük: Projenin uygulama süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan mali destek ile T.C. Kalkınma Bakanlığının genel koordinasyonunun görünür kılınması amacıyla yararlanıcı tarafından kullanılan, projenin tanıtımına yönelik yazılı, görsel ve işitsel materyaller.

İştirakçi: Başvuru Sahibi ya da ortakların uygunluk kriterlerini karşılama mecburiyeti olmadığı halde projenin yürütülmesine katkıda bulunan taraf. İştirakçilerin harcamaları uygun maliyet olarak değerlendirilmeyeceği gibi proje kapsamında yapılan satın almalarda tedarikçi de olamazlar.

KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi): Kalkınma Ajanslarına yönelik proje başvuru, değerlendirme ve uygulama süreçlerinin yönetildiği çevrimiçi sistem.

Nihai Rapor: Destek sözleşmesi gereği proje uygulama süresinin sonunda yararlanıcı tarafından sunulan, projede kaydedilen gerçekleştirmeleri içeren rapor.

Ortak: Başvuru Sahibine projenin hazırlık ve uygulama aşamalarında destek veren ve rehberde belirtilen uygunluk kriterlerini sağlayan kuruluş. Ortakların yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak kabul edilmektedir fakat proje kapsamında yapılan satın almalarda tedarikçi olamazlar. Burada kastedilen "ortaklık", şirket/hisse ortaklığı değil, proje bağlamında oluşturulan iş birliğidir.

Program: İçeriği ve kuralları Kalkınma Ajansları destek mevzuatı ve bu başvuru rehberi ile belirlenen mali destek programı.

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amacı, bütçesi ve süresi olan düzenli faaliyetler bütünü.

Proje Uygulama Rehberi: Bakanlık tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje veya faaliyet uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlülüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve ekleri.

Projede Görev Alan Kilit Personel: Projenin uygulanmasından doğrudan sorumlu olan koordinatör, koordinatör yardımcısı ve projenin başarısında kritik rol oynaması beklenen teknik ve idari uzmanlar.

Yararlanıcı: Ajanstan destek almaya hak kazanan Başvuru Sahibi.

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nca 2018 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan Girişimci Mali Destek Programı (GMP)'nin değerlendirilmesine yönelik hazırlanmıştır. İlgili program, 10. Kalkınma Planı (2014-2018) kapsamında İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi kapsamında Girişimcilik Mali Destek Programı ile İstanbul Bölge Planı'nda ortaya konan ilgili gelişme eksenleri, öncelik alanları, stratejiler ve hedeflerin hayata geçirilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Valilik, Kaymakamlıklar, Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleri, Belediyeler, İSKİ, İETT, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Ticaret Borsası, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Merkezler, Organize Sanayi Bölgeleri, Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler, Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Birlikler, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar, Üniversiteler, Fakülteler, Enstitüler Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketlerin uygun başvuru sahibi olarak belirlendiği program uluslararasılaşmanın desteklenmesi ile İstanbul'daki girişimlerin ölçek büyütme için ihtiyaç duydukları fon kaynaklarına ve yatırımcılara daha rahat erişebilmeleri, daha geniş bir ihracat pazarına hizmet ederek teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı üretim ve istihdam kapasitelerinin artması ve bu alanlarda ihracat hacimlerinin genişlemesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında sözleşmeye bağlanan 16 projenin %63'ünü üniversitelerin ve %25'ini sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu görülmektedir. Bu bağlamda, program başvurularında üniversiteler haricinde kalan meslek örgütleri, yerel yönetimler gibi paydaşların başvurularının teşvik edilmesi ve proje yararlanıcılarının çeşitlenmesi önerilmektedir. Söz konusu hedefe tek öncelik çerçevesinde ulaşılabilecek öngörülen, program kapsamında desteklenen yararlanıcılar bu önceliği gözeterek programa katkı sunmuşlardır:

Öncelik: Teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla girişimlerin finansmana erişiminin, hızlı büyümesinin ve uluslararasılaşmasının sağlanması için iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi

Bu çerçevede programın bütçesi, 40.000.000 TL olarak ilan edilmiştir. Toplam 16 yararlanıcı ile sözleşmeye bağlanan projelerin toplam bütçesi, 19.669.421,56 TL olup sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 16.400.326,99 TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece ilan edilen program bütçesinin %35'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 11.494.206,68 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %83'ü oranındadır. Bu durumda program bütçesi göz önünde bulundurularak artan kaynak, 28.505.793,32 TL olmuştur.

Program, nicel ve nitel veri toplama yönteminin bir arada kullanıldığı karma yöntem benimsenerek dünya genelinde özellikle kamu müdahalelerinin değerlendirilmesinde ortak bir referans noktası haline gelmiş olan Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD) kriterlerinin esas teşkil ettiği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Kalkınma Ajanslarının Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" tarafınca belirlenmiş olan aşağıda sıralı 5 kriter çerçevesinde değerlendirilmiştir:

1. İlgililik
2. Etkinlik
3. Etkililik

4. Etki
5. Sürdürülebilirlik

İlgililik kriteri kapsamında i) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile ii) program amaç ve önceliklerinin hem teklif çağrısı hem de teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı olmak üzere 2 unsur değerlendirilmiştir. İlgililik kriteri açısından projeler hem program amaç ve öncelikleri ile uyumlu ve tutarlı hem de program amaç ve öncelikleri gerek teklif çağrısı gerekse teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyumlu ve tutarlıdır. Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililiktir. Bu kapsamda tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre en düşük ilgililik puanının 18,00 en yüksek ilgililik puanının 23,50 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 19,7 olduğu görülmektedir.

Etkinlik kriteri kapsamında, uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derecede orantılı olduğu ele alınarak i) program hibe miktarı, talep edilen bütçe miktarı ve ajans destek miktarı açısından ekonomik etkinlik, ii) proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranları açısından operasyonel etkinlik, iii) başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından süreç etkinliği olmak üzere 3 unsur değerlendirilmiştir. Buna göre yararlanıcıların %31'i İSTKA olmasaydı *"Yatırım gerçekleştirilemezdi"*, %15'i *"Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi"* diyerek görüş belirtmiş olup yatırımın aynı şekilde gerçekleştirileceği yönünde görüş belirtmiş olan faydalanıcıların oranı %15'tir. Bununla birlikte, süreç boyunca yararlanıcıların en fazla zorlandıkları ilk 3 konu; satın alma süreci, raporlama prosedürleri ve bütçe kullanımı olmuştur. Ayrıca, en zorlanmadıkları ilk 3 konu; Ajans ile iletişim, görünürlük ve tanıtım faaliyetleri ve izleme süreci olmuştur. Ekonomik etkinlik kapsamında program hibe miktarı değerlendirmesine göre yararlanıcıların %69'u hibe miktarının yeterli olduğunu belirtirken, %23'ü, hibe miktarının yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların %85'i öngördükleri bütçenin yeterli olduğunu belirtirken, %15'i yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların %85'i Ajans tarafından sunulan destek miktarının yeterli olduğunu belirtirken, %15'i yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların, ekonomik olarak nispeten memnun olmadıkları görülmektedir. Bunun muhtemelen başlıca nedeni; yapılan derinlemesine görüşmelerden ve odak grup toplantılarından anlaşılacağı üzere, 2018 yılı ortasındaki kur artışı sebebiyle yükselen maliyetler ve ekonomik kriz olmuştur. Yararlanıcılara anket çalışmasında, projelerini uygularken ek bütçeye ihtiyaç duyup duymadıkları ve ek bütçe gerekirse bunu nereden karşıladıkları da sorulmuştur. Buna göre yararlanıcıların neredeyse %6'sı ek bütçe yaratmaya ihtiyaç duymadığını belirtirken, %31'i ek bütçeye gerek olduğunu belirtmiştir. Ek bütçeye ihtiyaç duyanların %67'si bu bütçeyi kurumsal bütçelerinden karşıladığını beyan etmektedir.

Her bir proje için program sonunda gerçekleşen destek tutarının sözleşmeye bağlanan destek tutarına oranı doğrultusunda proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranlarına ulaşılmaktadır. En düşük bütçe gerçekleştirme oranı %39 olup en yüksek bütçe gerçekleştirme oranı %99'dur. Verilere göre program sonunda ulaşılan bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması %81'dir. Bu oran, projelerini tamamlamış yararlanıcıların sözleşmelerindeki destek miktarının %81'inin kullanıldığını göstermektedir.

Süreç etkinliği kapsamında yararlanıcıların programdan haberdar olma yollarına bakıldığında, yararlanıcıların %92'si programı İSTKA tarafından duyduğunu belirtmektedir. Buna göre, program tanıtımında en etkili yöntemin Ajans tarafından gerçekleştirilen tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri olduğu görülmektedir. Program başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri ele alındığında, yararlanıcıların bu doğrultuda 5 üzerinden puanladıkları ifadelerle bakıldığında genel memnuniyet ortalamasının 4,3 olduğu görülmektedir.

Etkililik kriteri kapsamında, elde edilen çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu çerçevede programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerin sunulduğu verilerle, tüm göstergelerin gerçekleşme oranlarının yer aldığı veriler baz alındığında, programın göstergelerinin gerçekleşme oran ortalaması %118 olarak gerçekleşmiştir. Yani, program kapsamında yapılan projeler, ortalamada hedefledikleri performans göstergelerinin üzerine çıkarak, projeleri başarıyla tamamlamıştır. Bununla birlikte, program etkililik oranı olarak da kabul edilen, ulaşılmış olan programın çıktılarından öngörülüp gerçekleştirilenlerin ortalaması %59; öngörülmeyip gerçekleştirilenlerin ortalaması %11; toplam ortalaması %70 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre, programın etkililik oranı %119 olarak gerçekleşmiştir.

Etki kriteri kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan değişiklikler ele alınarak i) sosyal etki, ii) ekonomik etki, iii) çevresel etki olmak üzere 3 unsur değerlendirilmiştir. Gerek anket verilerinden gerekse derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden hiçbir yararlanıcının olumsuz bir etki tecrübe etmediği görülmektedir.

Sosyal etki kapsamında kurumun saygınlığı ve bilinirliğinde artış konusunda yararlanıcıların %100'ü etkinin varlığını belirtmiştir. Yine, hedef kitlenin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılır ve analiz edilir hale gelmesi konusunda %100 etkiden söz edilmektedir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse sosyal etki kapsamında yararlanıcıların %89 etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

Ekonomik etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından hedef grup üstündeki ekonomik değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi incelendiğinde projeye bağlantılı yeni projeler gerçekleştirme konusunda yararlanıcıların %92'si etkinin varlığını belirtmiştir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse ekonomik etki kapsamında yararlanıcıların %73'ünün ekonomik etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

Çevresel etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından çevresel sonuçlardaki değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi incelendiğinde doğal kaynakların korunmasına katkı sağlanması konusunda yararlanıcıların %23'ü etkinin varlığını belirtmiştir. Bununla birlikte, çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlanması konusunda yararlanıcıların %31'i, biyoçeşitliliğin gözetilmesi konusunda ise yararlanıcıların %8'i etkinin varlığını belirtmiştir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse çevresel etki kapsamında yararlanıcıların %20'sinin etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır. Bu da projelerin içerikleri bakımından çevreyi önceliklendiren projeler olmadığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik kriteri kapsamında, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede sosyal, ekonomik ve çevresel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve proje uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınmıştır. Anket verilerine göre, yararlanıcıların %54'ü proje faaliyetlerinin artarak/çeşitlenerek devam ettiğini belirtmektedir. Bununla birlikte %15'i faaliyetlerin tümünün devam ettiğini, %23'ü faaliyetlerin bir kısmının devam ettiğini ve %8'i faaliyetlerin devam etmediğini fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydasının devam ettiğini beyan etmektedir.

3. GİRİŞ

İstanbul'da, girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörlerin eşgüdüm içerisinde faaliyetlerini gerçekleştirmeleri için çeşitli destek mekanizmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu eşgüdümü sağlayamaya yönelik iş birlikleri ve mentorluk, danışmanlık programları, ağlara katılım ve fiziki altyapı gibi sürdürülebilir destek mekanizmaları kurma ihtiyacı oldukça belirgindir. Mevcut mekanizmaları geliştirerek girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi gerekmektedir. İstanbul'da girişimciliği güçlendirmek üzere faaliyet gösteren mevcut altyapıların, teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliği önceliklendirmek suretiyle yeni girişim fikirlerinin geliştirilmesini ve girişimlerin hızlı bir şekilde ölçek büyütmesini desteklemelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda, teknoloji, yenilik ve yaratıcılık temelli girişimcilerin ulusal ve uluslararası fon kaynaklarına erişiminin kolaylaştırılması ve finansman olanaklarının çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Girişimlerin tedarik zincirine entegre olmasını sağlayacak, girişimci ve sanayiciyi bir araya getirerek ortak iş yapmalarını sağlayacak etkinliklerin tasarlanması, sürdürülebilir platformların ve yapıların kurulması hedeflenmektedir.

Küresel ekonominin ve Türkiye ekonomisinin dinamiklerini derinlemesine ele alan Onuncu Kalkınma Planı 4 ana başlıkta Türkiye'nin stratejik eksenlerini belirlemiştir: "Nitelik İnsan, Güçlü Toplum", "Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Büyüme", "Yaşanabilir Mekânlar, Sürdürülebilir Çevre" ve "Kalkınma İçin Uluslararası İş Birliği". "Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Büyüme" ana başlığı altında üretimde yapısal değişikliğe yönelik hedef ve politikalar "Bilim, Teknoloji ve Yenilik", "İmalat Sanayiinde Dönüşüm", "Girişimcilik ve KOBİ'ler" ve "Fikri Mülkiyet Hakları" alt başlıkları altında ele alınmıştır. Bunlara ek olarak 2023 hedeflerine ulaşılabilmesi için yirmi beş adet öncelikli dönüşüm programı hazırlanmıştır. Öncelikli alanlarda temel yapısal sorunlara çözüm olması hedeflenen bu programlardan biri de "Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Büyümedir. Bu kapsamda, öncelikle hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ'lerin desteklenmesi hedefleri ortaya konulmuştur.

Türkiye'nin ortaya koyduğu hedefler doğrultusunda ve İstanbul'un yüksek potansiyeli ışığında ülkemizde gerçekleşecek ekonomik dönüşümünün İstanbul'da sürdürülebilir destek programları ve altyapıları içeren mekanizmaların güçlendirilmesi, ihtiyaç duyulan alanlarda yeni iş birliklerinin kurulması ve sürdürülebilir destek mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Tüm bu gerekçeler göz önünde bulundurularak, İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedefiyle **2018 yılında Girişimcilik Mali Destek Programı** hayata geçirilmiştir. Bu program doğrultusunda, İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedefi ile Girişimcilik Mali Destek Programı ile 2014-2023 İstanbul Bölge Planı'nda ortaya konan ilgili gelişme eksenleri, öncelik alanları, stratejiler ve hedeflerin hayata geçirilmesine katkı sağlanması da amaçlanarak hayata geçirilmiştir.

4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

4.1 Programın Tanım ve Kapsamı

Programın tanım ve kapsamını içeren program künyesi, Tablo 1’de özetlenmektedir:

Tablo 1. Program Künyesi

Programın Adı	GİRİŞİMCİLİK MALİ DESTEK PROGRAMI
Program Referans No	İSTKA/2018/GMP
Programın Genel Hedefi	İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi
Programın Öncelikleri	Teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla girişimlerin finansmana erişiminin, hızlı büyümesinin ve uluslararasılaşmasının sağlanması için iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi
Programın Toplam Bütçesi	40.000.000 TL
Projelere Sağlanacak Asgari ve Azami Destek Miktarı	Asgari Tutar: 200.000 TL Azami Tutar: 1.500.000 TL Hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin %25’inden az ve %75’inden fazla olamaz.
Proje Süresi	Asgari 6 ay, azami 18 ay
Uygun Başvuru Sahipleri	Valilik, Kaymakamlıklar, Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleri Belediyeler, İSKİ, İETT İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Ticaret Borsası Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Merkezler Organize Sanayi Bölgeleri, Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler, Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Birlikler, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar) Üniversiteler, Fakülteler, Enstitüler Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketleri
Son Başvuru Tarihi	22/03/2018

Kaynak: Girişimcilik Mali Destek Programı 2018 Yılı Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi

4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Program düzeyi performans göstergeleri toplam 30 adettir. Bu göstergelerden 7’si (S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-G1: Sürekli İstihdam) zorunlu, 23’ü (G2: Geçici İstihdam-S18: Düzenlenen Bilinçlendirme/ Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)) ise projenin hedefleri ile ilişkili olarak kullanılması faydalanıcının takdirine bırakılan göstergeleri ifade etmektedir. Program düzeyi performans göstergelerinin tamamı için bkz. Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri.

5. PROGRAMIN SONUÇLARI

5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri

Programın bütçesi, 40.000.000 TL olarak ilan edilmiştir. Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcıları tablosunda sıralanan toplam 16 yararlanıcı ile sözleşmeye bağlanan projelerin toplam bütçesi, 19.669.421,56 TL olup sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 13.819.116,23 TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece ilan edilen program bütçesinin %35'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 16.400.326,99 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %83'ü oranındadır. Bu durumda program bütçesi göz önünde bulundurularak artan kaynak, 28.505.793,32 TL olmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri

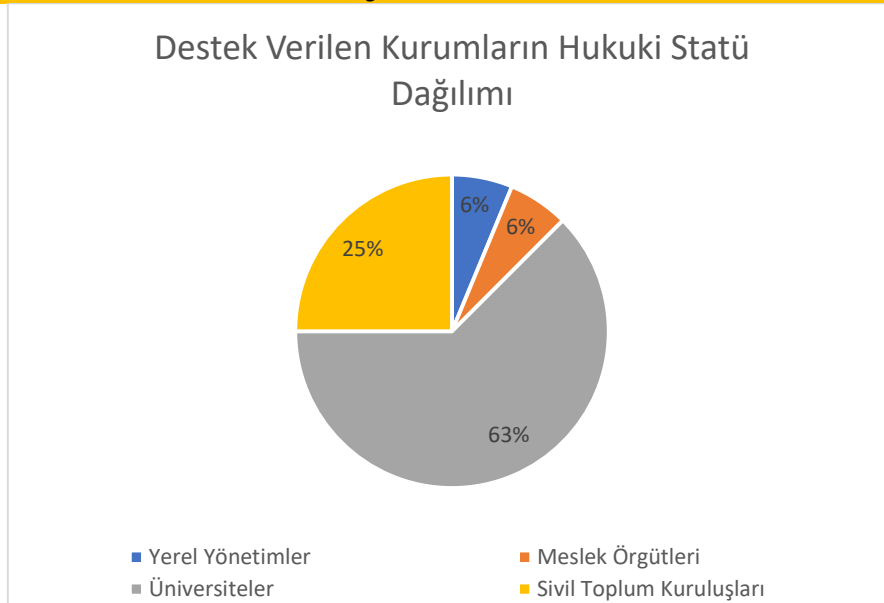
Program Bütçesi	Sözleşme Bütçesi	Destek Oranı (Ortalama)	Sözleşme toplam destek tutarı	Gerçekleşen Toplam Bütçe	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı
₺40.000.000,00	₺19.669.421,56	71,82%	₺13.819.116,23	₺16.400.326,99	₺11.494.206,68

5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistik Bilgiler

Program kapsamında 16 projeye destek verilmiş, 16 yararlanıcı kurum projelerini başarıyla tamamlamıştır. Program çerçevesinde destek sözleşmesi imzalanan ve tamamlanan 16 proje yararlanıcısı, proje isimleri ve referans kodları Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinden takip edilebilmektedir.

Destek verilen kurumların hukuki statülerine göre dağılımı, Grafik 1'deki gibidir. Buna göre gerçekleşen proje sayısının %63'üne karşılık gelen 10 proje ile üniversiteler ilk sıradadır. Üniversiteleri, gerçekleşen toplam proje sayısının %25'ine karşılık gelen 4 proje ile sivil toplum kuruluşları takip etmektedir. Gerçekleşen projeler arasında 1 yerel yönetim ve 1 meslek örgütü bulunmaktadır. Bu kurumlar toplam gerçekleşen projelerin %12'sini oluşturmaktadır.

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Hukuki Statü Dağılımı

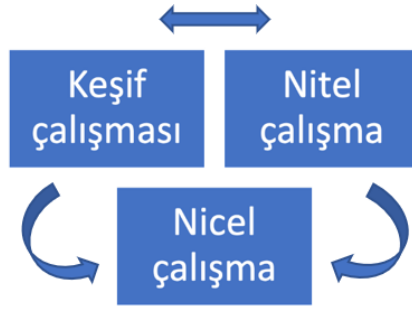

6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Program değerlendirmesi üç evrede gerçekleştirilmiştir:

Şekil 1. Değerlendirme Modeli

Keşif çalışması aşamasında öncelikle İSTKA'nın ilgili ekibinden geçmiş dönem değerlendirme raporları ve rapor çerçevesine dair sağladıkları belgeler derlenmiş, programın değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulan kaynaklar elde edilmiştir. Bu sürecin ardından gerçekleştirilen literatür taramasıyla program hedeflerine yönelik arka plan bilgileri derlenmiş, program değerlendirmesine zemin hazırlanmıştır. Sonrasında nitel ve nicel çalışmalar eşzamanlı olarak yürütülmüştür.

Nitel çalışma kapsamında mali destek programı kapsamında destek verilen projelerin uygulayıcılarına gönderilen davetlerle İSTKA ofisinde odak grup görüşmeleri gerçekleştirildi. Bu görüşmelerde özellikle son dönemde kurumların gerçekleştirdikleri projeler dolayımında gözlemledikleri etkilerin derlenmesi ve güncel geri dönüş ve önerilerinin derinlemesine elde edilmesi hedeflendi. Odak grup görüşmelerinde program kapsamında destek alan projeler içerisinde programın tamamlanmasının üzerinden geçen zaman da gözetilerek yeterli temsiliyetin sağlanması amaçlandı. Girişimcilik Mali Destek Programı- 2018 özelinde odak gruba katılım konusunda sorun yaşandığı için 3(üç) adet derinlemesine görüşme de gerçekleştirildi.

Nicel çalışma kapsamında ise öncelikle raporun belirlenen çerçeve ve hedefleri doğrultusunda anket formu tasarlandı ve doğrudan kurumların proje sonuçları ve etkisine yönelik beyanlarının derlenmesi hedeflendi. Sonrasında program kapsamında destek verilen projeleri gerçekleştiren tüm kurumlara anket formları iletildi. Telefon aramalarıyla desteklenen uygulama süreci sonucunda Girişimcilik Mali Destek Programı- 2018 kapsamında desteklenen 16 projeden 13'üyle (%81,3) anket gerçekleştirildi.

Bu evrelerde gerçekleştirilen adımlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Evre	Aşamalar	Amaç	Yöntem
Keşif çalışması	Literatür taraması	Rapor çerçevesinin hazırlanması ve analize zemin hazırlayacak verilerin derlenmesi.	Literatür taraması ve İSTKA'dan ilgili belgelerin edinilmesi

Nitel çalışma	Odak grup görüşmeleri, derinlemesine görüşmeler	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerin sonuç ve etkilerine yönelik görüş ve analizlerini derinlemesine incelemek.	Odak grup görüşmeleri ve derinlemesine görüşmeler
Nicel çalışma	Anket uygulaması	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerinin sonuç ve etkilerine yönelik beyanlarının derlenmesi ve analiz edilmesi.	Anket çalışması

Tüm evrelerin tamamlanmasının ardından raporlama aşamasına geçilmiş, tüm verilerin en doğru şekilde analize yansımaları için gerekli çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada var olan durumun analizlerine ek olarak gelecek dönemlerde gerçekleştirilecek programlar için referans olabilecek önerilerin de derlenmesine özen gösterilmiştir.

6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi

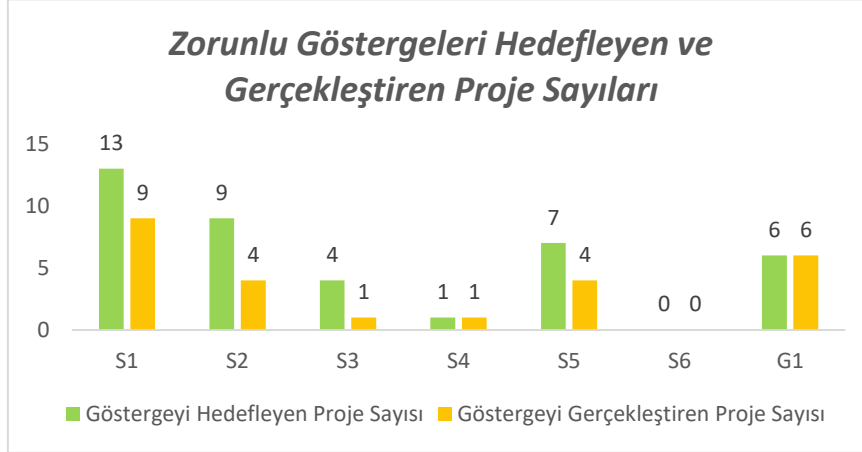
Sözleşmeye bağlanan projelerin amaç ve öncelikler kapsamında hedeflere ulaşma düzeyleri, proje sonunda sundukları nihai teknik raporlar incelenerek elde edilmiştir. Sözleşmeye bağlanan 16 projenin tamamı; Tablo 1’de yer alan “Teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla girişimlerin finansmana erişiminin, hızlı büyümesinin ve uluslararasılaşmasının sağlanması için iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi” önceliğini baz almıştır.

Grafik 2’de yer alan zorunlu göstergeleri hedefleyen ve gerçekleştiren projelerin sayı dağılımı bakıldığında:

- S1: Faydalanıcı Sayısı göstergesini 13 projenin hedeflediği ve 9 projede gerçekleştirdiği,
- 9 projenin S2: Faydalanıcı Kadın Sayısı göstergesini hedeflediği ve 4’ünün gerçekleştirdiği,
- 4 projenin S3: Doğrudan Faydalanıcı Engelli Sayısı göstergesini hedeflediği ve 1’inin gerçekleştirdiği,
- 1 projenin S4: Doğrudan Faydalanıcı Çocuk Sayısı göstergesini hedeflediği ve 1’inin gerçekleştirdiği,
- 7 projenin S5: Doğrudan Faydalanıcı Genç Sayısı göstergesini hedeflediği ve 4’ünün gerçekleştirdiği,
- S6: Doğrudan Faydalanıcı Yaşlı Sayısı göstergesine hiçbir projenin hedefleri arasında yer vermediği
- 6 projenin G1: Sürekli İstihdam Kişi Sayısı göstergesini hedeflediği ve 6’sının gerçekleştirdiği görülmektedir.

Zorunlu göstergeler içerisinde en az (0) S6 göstergesinin hedeflendiği görülmektedir. Grafik 2’de yer alan göstergelerin gerçekleşmeleri, hedefledikleri sayılara ulaştıkları anlamına gelmemekle birlikte, zorunlu göstergelerin gerçekleşme sayıları ve başarı oranları Tablo 4’te yer almaktadır.

Grafik 2. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen Ve Gerçekleştiren Proje Sayıları

Tablo 4'te 16 projenin hedeflediği ve gerçekleştirdiği göstergelere bakıldığında, zorunlu göstergelerden (S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı -G1: Kalıcı istihdam aralığı) S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Engelli hariç, tüm göstergelerin hedeflerin üzerine çıktığı, yani başarıyla tamamlandığı görülmektedir. S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Engelli göstergesi hiçbir proje tarafından hedeflenmemiştir. Kalıcı istihdam hedefinin göstergesi olan G1: Kalıcı istihdam gerçekleşme oranı %120 olmuştur.

Zorunlu olmayan göstergelerin (G2: Geçici İstihdam -S66: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kişi aralığı) gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise en başarısız göstergenin %20 oranıyla S28: Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı olduğu görülmektedir. Bu göstergelerden hedefin üzerine çıkarak en fazla gerçekleşme oranı %275 ile S33: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Girişimcilik Eğitimi Alan Kadın olmuştur.

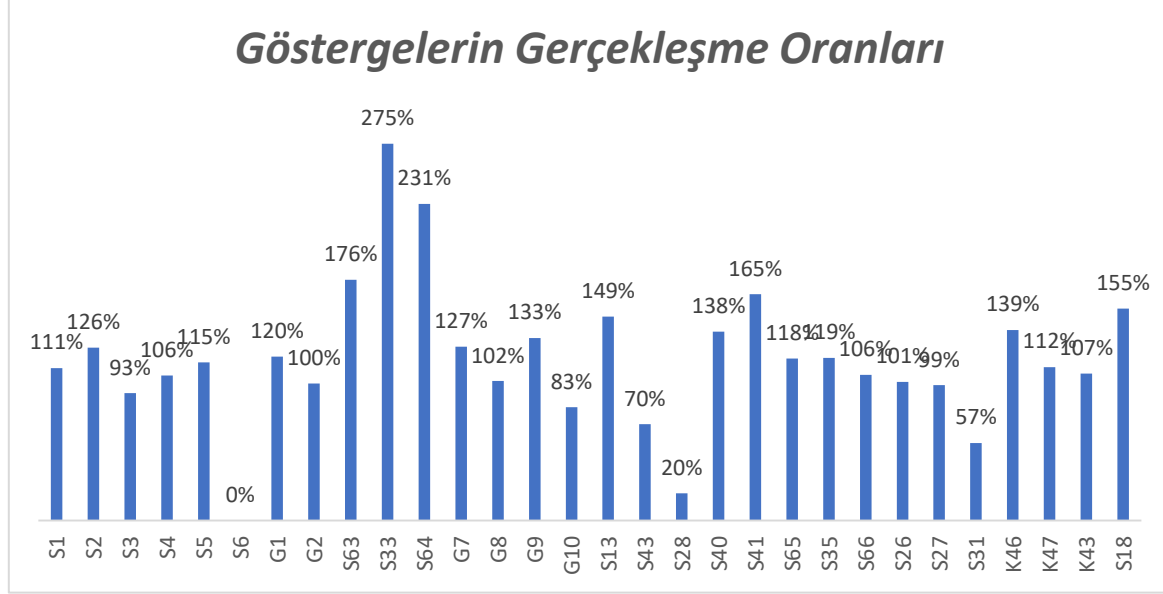
Genel olarak hedef performans göstergelerin gerçekleşme oranları %100 üzerindedir. Bir diğer deyişle projelerin hedeflenen göstergelere ulaştığı görülmektedir.

Tablo 2. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri Tablosu

AMAC: İstanbul Bölge Planında ortaya konan ilgili gelişme eksenleri, öncelik alanları, stratejiler ve hedeflerin hayata geçirilmesine katkı sağlanması	Öncelik	Program Performans Göstergesi	Hedef	Sonuç	Gerçekleşme Oranı
		S1	13178	14678	111%
S2	5842	7372	126%		
S3	145	135	93%		
S4	100	106	106%		
S5	6212	7168	115%		
S6	0	0	0%		
G1	46	55	120%		
G2	212	212	100%		
S63	2060	3621	176%		
S33	766	2106	275%		
S64	1356	3133	231%		
G7	349	443	127%		
G8	3435	3499	102%		
G9	5756	7671	133%		
G10	880976	729860,02	83%		

	S13	2617	3896	149%
	S43	1029	725	70%
	S28	30	6	20%
	S40	6367	8785	138%
	S41	551	910	165%
	S65	1596	1887	118%
	S35	1119	1328	119%
	S66	2322	2468	106%

Grafik 3. Göstergelerin Gerçekleşme Oranları

6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi

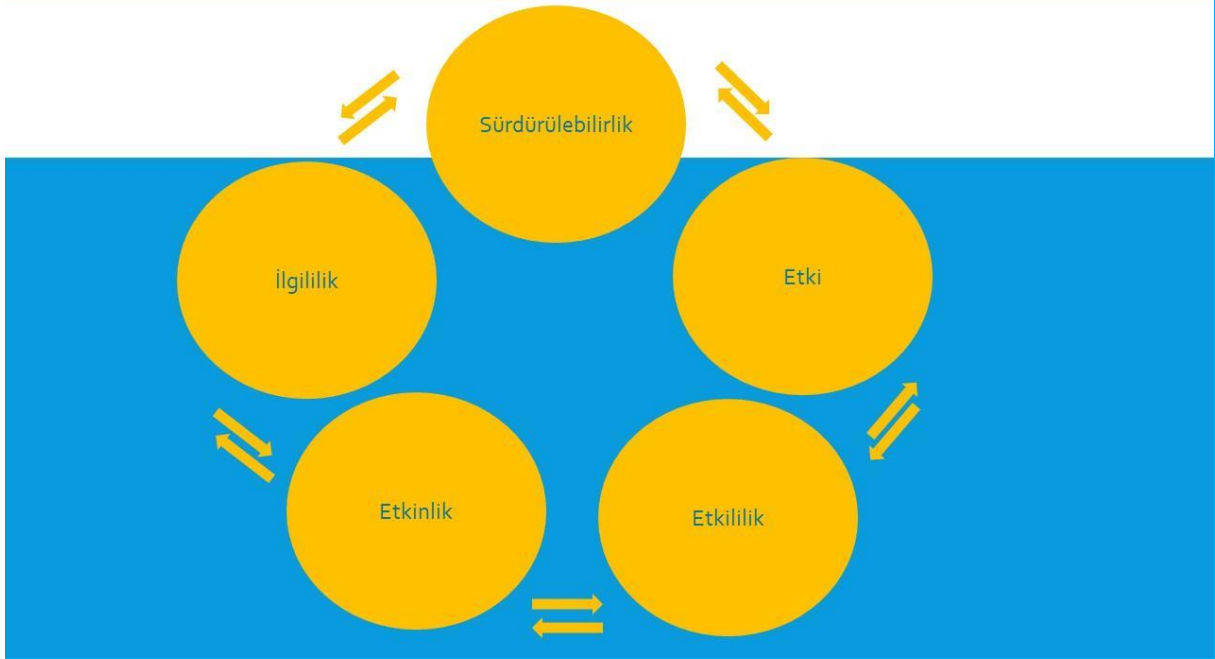
Program sonrası değerlendirme çalışması ile EK 2. Proje Adları ve Yararlanıcıları listesinde detayı verilen GMP programı kapsamında desteklenen toplam 16 adet proje değerlendirilmiş, her bir projenin çıktısı ve sonuçlarının, programın amaç, öncelik ve hedefleri ile ilişkisi, başlangıçta belirlenen hedef çıktı ve sonuçlara ulaşma düzeyi, programların amaç ve önceliklerine ulaşma düzeyi **ilgili**, **etkinlik**, **etkililik**, **etki** ve **sürdürülebilirlik** kriterleri kapsamında incelenmiştir. İstanbul ilinde uygulaması tamamlanmış olan söz konusu projelerin uygulandığı ve sonuç ve çıktılarının etkilendiği ilçeler bu çalışmanın kapsadığı alanı oluşturmaktadır.

Söz konusu program ile; İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi. Bu kapsamda teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla girişimlerin finansmana erişiminin, hızlı büyümesinin ve uluslararasılaşmasının sağlanması için iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi önceliği ortaya konmuştur. önceliği Program düzeyi performans göstergelerinde ve her projede ayrı ayrı olarak belirtilmiş olan proje performans göstergelerinde belirtilen kurum, kuruluş, meslek, kişiler vb. ise değerlendirme kapsamına alınan hedef kitleyi oluşturmaktadır.

Program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışmaları Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 47. Maddesinde belirtildiği üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

tarafından belirlenmiş “Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” gereğince yapılmıştır.

Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri

Şekil 2’deki değerlendirme kriterleri kapsamında değerlendirilen hususlar kısaca aşağıdaki gibidir:

İlgililik: Projelerin program amaç ve öncelikler ile uyum ve tutarlılığı; programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı.

Etkinlik: Uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu.

Etkililik: Elde edilen çıktı ve sonuçların programın temel amaç ve öncelikleri ile ne düzeyde örtüştüğü.

Etki: Projelerin uygulama aşamasında ve uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin düzeyi.

Sürdürülebilirlik: Proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme düzeyi.

6.3.1. İlgililik

İlgililik kriteri kapsamında 1) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile 2) programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede beklenen uyum ve tutarlılık, ilk olarak projelerin program amaç ve öncelikleri açısından daha sonra programın hem teklif çağrısı hem de teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından incelenmiştir. İlgililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, bölgesel ve ulusal plan ve politikalar, anket çalışması ve odak grup görüşmeleri ile İSTKA İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından sunulan belgelerden elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Böylece programın amaç ve önceliklerinin dar kapsamda proje düzeyinde amaç ve öncelikler ile geniş kapsamda bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile ne ölçüde örtüştüğü ortaya konmuştur.

Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği

Sözleşmeye bağlanan 16 projenin; Tablo 1’de yer alan “**Öncelik:** Teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla girişimlerin finansmana erişiminin, hızlı büyümesinin ve uluslararasılaşmasının sağlanması için iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi” alanına göre kurguladığı ve uyguladığı görülmüştür.

Buradan anlaşılacağı üzere, sözleşmeye bağlanan projelerin programın amaç ve öncelikleriyle ilgili olduğu görülmektedir. Derinlemesine görüşme yapılan yararlanıcılardan biri, yaptıkları projenin, programın amaç ve öncelikleriyle uyumunu şu şekilde dile getirmiştir:

“Yetkinlik geliştirildi, iş birliği sağlandı. Amaçlarla örtüştük.”

Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililik olup tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda başarılı olan projelerin ilişkili olduğu öncelikler ve ilgililik puanları ile bu puanların ortalaması Tablo 5’ten takip edilebilmektedir. Bu verilere göre en düşük ilgililik puanının 18,00 en yüksek ilgililik puanının 23,50 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 19,7 olduğu Tablo 5’te görülmektedir.

Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği Tablosu

Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı	İlgililik Sonuç Puanı	İlgililik Puan Ortalaması
TR10/18/GMP/0046	Atölye üsküdar	ÜSKÜDAR BELEDİYESİ	23,5	19,7
TR10/18/GMP/0010	İSO - KOZA: Girişim Hızlandırma Programı	İSTANBUL SANAYİ ODASI	22,5	
TR10/18/GMP/0042	LeanLab Akademi'den Girişime Yenilikçi Dönüşüm Programı	ÖZYEGİN ÜNİVERSİTESİ	20	
TR10/18/GMP/0019	Enderun Girişimcilik Merkezi	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ	20	
TR10/18/GMP/0036	Scale Up Girişimci Geliştirme Programı	ENDEAVOR ETKİN GİRİŞİMCİ DESTEKLEME DERNEĞİ	20	
TR10/18/GMP/0004	İstanbul Teknokent Uluslararası Hızlandırma Programı	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ	21,5	
TR10/18/GMP/0037	İZÜ Tematik Odaklı Teknoloji Girişimciliği Kuluçka ve Hızlandırma Programı Projesi İZÜ TEMOTEG	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ	19,5	
TR10/18/GMP/0018	BG Startup Camp: Küresel Doğan StartUp'lar için Güçlendirilmiş Hızlandırma	İTO BİLGİYİ TİCARİLEŞTİRME VE ARAŞTIRMA VAKFI	19,5	

	Mekanizmasının Kurulumu Projesi		
TR10/18/GMP/0041	Girişimcilik 4.0 Platformu	ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ İŞLETME FAKÜLTESİ	19
TR10/18/GMP/0023	Ticaret kuluçka'da teknolojik girişimciliğin geliştirilmesi	İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ	19,5
TR10/18/GMP/0051	Sağlık Girişimlerinin Küresel Pazara Erişimi	ACIBADEM MEHMET ALİ AYDINLAR ÜNİVERSİTESİ	19
TR10/18/GMP/0027	İNOFİNANS: Girişimciler için finansal yenilik modelleri ve uygulaması	EKONOMİSTLER DERNEĞİ	19,5
TR10/18/GMP/0026	İstanbul Kitlesele Fonlama Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ	18
TR10/18/GMP/0017	Girişimcilik ve İnovasyon Ekosistemini Güçlendiren İnovasyon Platformu Projesi	KOÇ ÜNİVERSİTESİ KULUÇKA VE GİRİŞİMCİLİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ	18
TR10/18/GMP/0032	TOHUM ALGORİTMA Sağlık Sektörüne Yönelik Yazılım ve Yapay Zeka Araştırma Geliştirme Merkezi	İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ DEKANLIĞI	18
TR10/18/GMP/0028	Kadın Girişimciliğini Geliştirme Merkezi	TÜRKİYE İŞ KADINLARI DERNEĞİ	18

Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgiliği

Tablo 1’de görüldüğü üzere programın genel hedefi, “İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi” olarak belirlenmiştir.

Bu doğrultuda programın teklif çağrısı dönemindeki 10. Kalkınma Planı (2014-2018) ve İstanbul Bölge Planı (2014-2023) plan ve politikalarındaki gelişme eksenini ve stratejik amaç(lar) ve hedef(ler) ile ilgili olduğu Şekil 3. Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgiliğinden takip edilebilmektedir.

Buna göre programın, teklif çağrısı dönemindeki 10. Kalkınma Planı (2014-2018) Gelişme Eksenini: YENİLİKÇİ ÜRETİM, İSTİKRARLI YÜKSEK BÜYÜME kapsamında aşağıdaki stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olduğu görülmektedir:

- Türkiye’nin büyüme performansının daha ileri seviyelere taşınması ve yenilikçi bir üretim yapısıyla tahkim edilmesi
- Küresel ölçekte sanayi ve hizmetler sektörlerinde bilgiye dayalı rekabet, ekonomide yenilikçi bir üretim yapısı
- Yenilikçi ve sürdürülebilir üretim sürecinin gerektirdiği becerilerle donatılmış bireylerin yetiştirilmesi

- Ar-Ge ve teknoloji politikalarının gerek mevcut sektörlerin verimliliklerini artırmada gerek sanayide verimliliği yüksek sektörlerin hâkim olduğu bir yapıya dönüşümün sağlanması
- Yenilik ve yeniliğe uygun ortamın yaratılması açısından; teşvik, KOBİ, fikri ve sınai mülkiyet, bilgi ve iletişim teknolojileri politikalarının uyum içerisinde uygulanması
- İşgücü piyasasının etkinleştirilmesi, teknoloji ve yenilik geliştirme kapasitesinin artırılması, fiziki altyapının güçlendirilmesi ve kurumsal kalitenin iyileştirilmesi

İstanbul Bölge Planı (2014-2023) Gelişme Eksen: KÜRESEL EKONOMİDE SÖZ SAHİBİ, YÜKSEK KATMA DEĞER ÜRETEN, YENİLİKÇİ VE YARATICI EKONOMİ kapsamında aşağıdaki stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olduğu görülmektedir:

- Küresel Ekonomide Stratejik Aktör
 - İstanbul'un ekonomik anlamda küresel çekim merkezi olması
 - İstanbul'un dış ticaretinin güçlendirilmesi
- Küresel Değer Zincirince Rekabetçi Konum
 - İstanbul'un küresel rekabet gücünü ortaya koyabileceği ve uluslararası değer zincirinde yüksek katma değerli işlevler edineceği sektörlerde uzmanlaşması ve bu sektörlerin geliştirilmesi
- Sanayide Dönüşüm
 - Sanayide ileri teknoloji kullanan, yüksek katma değer üreten ve nitelikli işgücü istihdam eden bir üretim yapısının oluşturulması
- Artan Ar-Ge ve Yenilik
 - Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında paydaşlar arası iş birliği, paylaşım ve koordinasyonu teşvik edecek inisiyatifler, ara yüz mekanizmaları ve iş birliği ağlarının geliştirilmesi
 - İstanbul'un Ar-Ge ve yenilik alanlarında insan kaynağı kapasitesinin artırılması
- Nitelikli Girişimcilik
 - Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, girişimci niteliğinin artırılması
 - Girişimcilik odaklı destek mekanizmalarının ve altyapılarının iyileştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, bu desteklere erişimin kolaylaştırılması
 - İstanbul Girişimcilik Ekosistemi içindeki iş birliklerinin geliştirilmesi ve yeni iş birliklerinin kurulması, ekosistemin nitelikli bilgiye hızlı ve güvenli erişiminin sağlanması

Bununla birlikte, programın, teklif çağrısı sonrası döneme tekabül eden 11. Kalkınma Planı (2019-2023) Gelişme Eksen: REKABETÇİ ÜRETİM VE VERİMLİLİK kapsamında Ar-Ge ve Yenilikler ile Kritik Teknolojiler amaç ve hedefleriyle ilgili olduğu görülmektedir.

Programın, 10. Kalkınma Planı, 11. Kalkınma Planı ve İstanbul Bölge Planı (2014-2019) ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Program kapsamında proje yürüten yararlanıcılarla derinlemesine görüşmelerde projelerin 10. Kalkınma Planı, 11. Kalkınma Planı ve İstanbul Bölge Planı hedeflerine yönelik kurgulanmaya çalışıldığı gözlemlenmiştir.

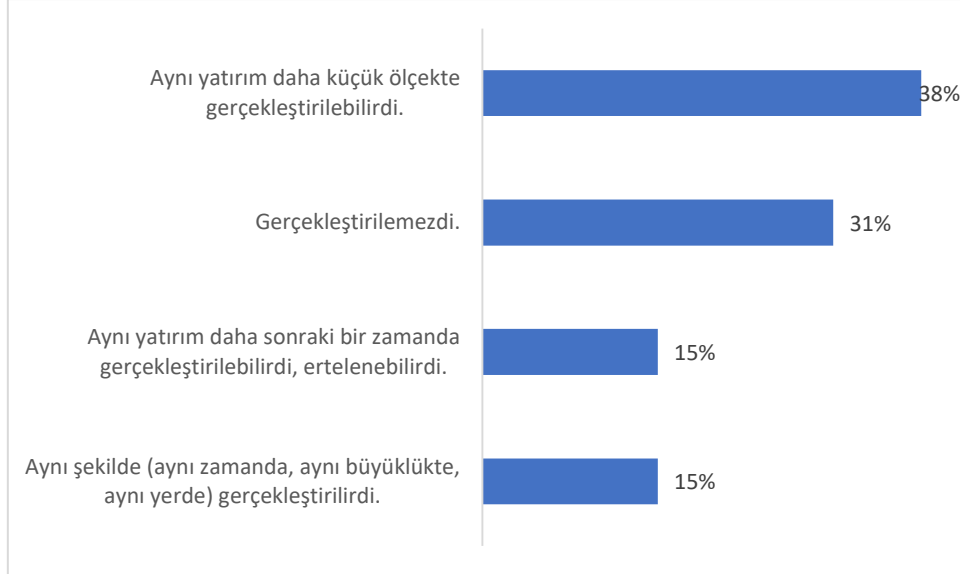
6.3.2 Etkinlik

Etkinlik kriteri kapsamında, uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede desteğin doğurduğu maliyete oranla fayda üretme düzeyi incelenmiştir. Etkinlik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri,

derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece ekonomik, operasyonel ve süreç etkinliği olmak üzere 3 unsur bağlamında kaynakların nasıl kullanıldığı ortaya konmuştur.

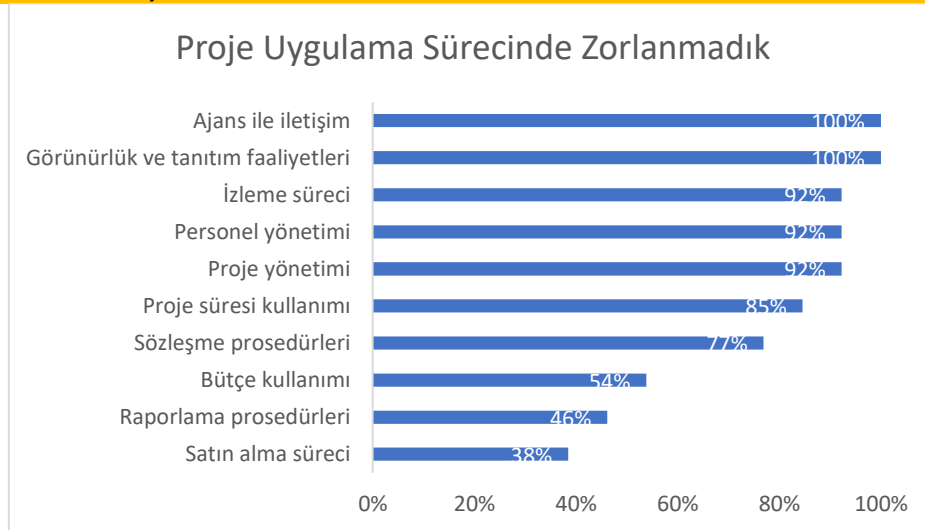
Alt başlıklarda bu üç unsur detaylı açıklanacak olmakla birlikte yararlanıcıların programın etkinliğine dair genel görüşleri Grafik 4'ten takip edilebilmektedir. Buna göre yararlanıcıların %38'i "aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi", %31'i "yatırım gerçekleştirilemezdi", %15'i "aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilmek üzere ertelenirdi", %15'i "Aynı şekilde (aynı zamanda, aynı büyüklükte, aynı yerde) gerçekleştirilirdi" diyerek görüş belirtmiştir.

Grafik 4. Genel Etkinlik Değerlendirmesi

Bu genel etkinlik değerlendirmesinin yanı sıra yararlanıcıların programın etkinliğine etki eden faktörlerin düzeyi ile ilgili görüşlerine dair "zorlanmadık" diyenlerin oranları Grafik 5'te görülmektedir. Buna göre yararlanıcıların en fazla zorlandıkları ilk 3 konu; satın alma süreçleri, raporlama prosedürleri ve bütçe kullanımı iken en zorlanmadıkları 3 konu ise ajans ile iletişim, görünürlük ve tanıtım faaliyetleri ile izleme süreci olmuştur.

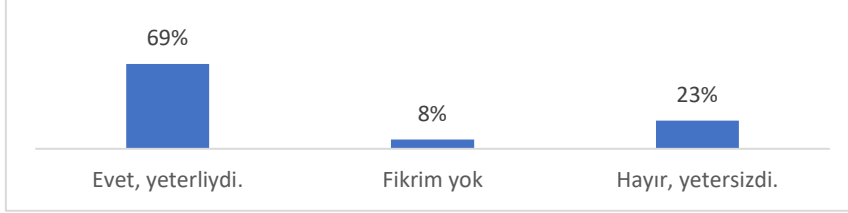
Grafik 5. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler

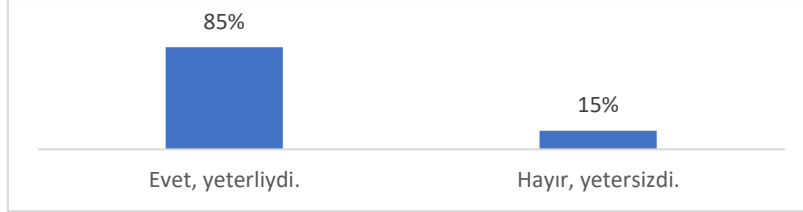
Ekonomik Etkinlik

Ekonomik etkinlik kapsamında programın toplam hibe miktarı, yararlanıcılar tarafından projeleri için öngörülen bütçe miktarı ve Ajans tarafından sunulan destek miktarı açısından programın değerlendirilmesi Grafik 6, Grafik 7 ve Grafik 8'den takip edilebilmektedir. Buna göre yararlanıcıların %69'u programın toplam hibe miktarını, %85'i projeleri için öngördükleri proje bütçesini ve %85'i de Ajans destek miktarını yeterli bulmuştur. Program Toplam Hibe Miktarından yararlanıcıların diğerlerine kıyasla daha az memnun olduğu dikkat çekmektedir. Proje için öngörülen bütçe miktarı ve Ajans destek miktarının yeterliliği konusunda görüş oranı ise eşittir.

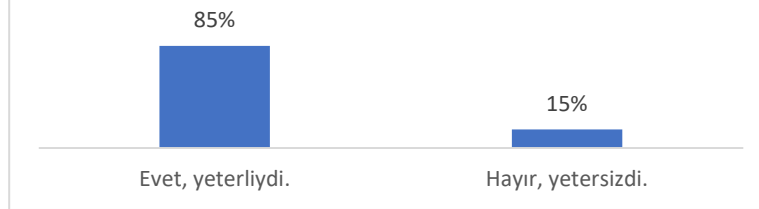
Grafik 6. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Program Toplam Hibe Miktarı

Grafik 7. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Proje Öngörülen Bütçesi

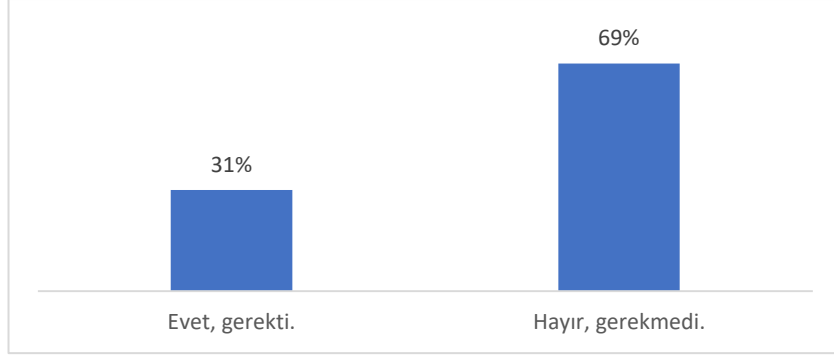

Grafik 82. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı

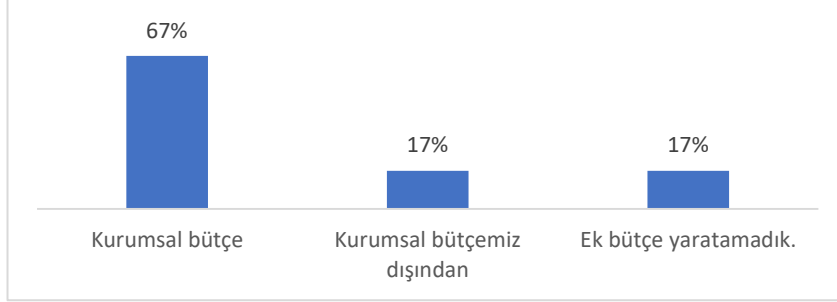

Yararlanıcılara anket çalışmasında, projelerini uygularken ek bütçeye ihtiyaç duyup duymadıkları ve ek bütçe gerektiyse bunu nereden karşıladıkları da sorulmuştur. Buna göre yararlanıcıların %31'i ek bütçe yaratmaya ihtiyaç duyduğunu belirtirken, %69'u ek bütçeye gerek olmadığını belirtmiştir (Grafik 9). Ek bütçeye ihtiyaç duyanların %67'si bu bütçeyi kurumsal bütçelerinden karşıladığını beyan etmektedir (Grafik 10).

Grafik 9. Ekonomik Etki Değerlendirmesi-Ek Bütçe

Grafik 10. Ekonomik Etki Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılandığı

Operasyonel Etkinlik

Operasyonel etkinlik kapsamında daha önce Tablo 2’de belirtilmiş olan programın bütçe gerçekleştirmelerinin proje bazlı detayı niteliğinde olan projelerin bütçe gerçekleştirmeleri, Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleştirmeleri listesinden takip edilebilmektedir. EK 4 verilerine göre her bir proje için program sonunda gerçekleşen destek tutarının sözleşmeye bağlanan destek tutarına oranı doğrultusunda proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranlarına ulaşılmaktadır. En düşük bütçe gerçekleştirme oranı %39 olup en yüksek bütçe gerçekleştirme oranı %99’dur. EK 4 aynı zamanda bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasını da sunmaktadır. Buna göre program sonunda ulaşılan bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması %81’dir. Bu oran, projelerini tamamlamış yararlanıcıların sözleşmelerindeki destek miktarının %81’inin kullanıldığını göstermektedir.

Şekil 2. Bütçe gerçekleştirme oranı hesaplaması

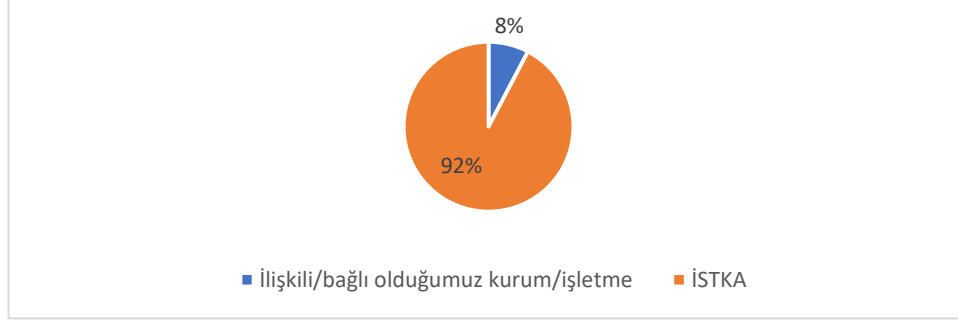
$$= \frac{\text{Gerçekleşen destek tutarı}}{\text{Sözleşmeye bağlanan destek tutarı}} \times 100 \quad \text{Bütçe gerçekleştirme oranı}$$

Süreç Etkinliği

Süreç etkinliği kapsamında yararlanıcıların programdan haberdar olma yolları Grafik 11’den; başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi Tablo 6’dan takip edilebilmektedir. Grafik 11’e göre program tanıtımında en etkili yöntemin öncelikle Ajans tarafından gerçekleştirilen tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri (%92) daha sonra yararlanıcıların

ilişkili/bağlı oldukları kurum/işletme (%8) olduğu görülmektedir. Medya ve diğer yollarla programdan haberdar olma oranı (%0) ise gerçekleşmemiştir.

Grafik 11. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları

Program başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri ele alındığında, yararlanıcıların bu doğrultuda 5 üzerinden puanladıkları ifadelerle bakıldığında genel memnuniyet ortalamasının 4,3 olduğu görülmektedir. Tablo 6'daki ifadelerin puanlamalarına bakıldığında, en memnun olunan konuların; süreçte yaşanan sorunlarla ilgili Ajansın gerekli yardımları sağlaması (4,7) ve proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurulması(4,7) olduğu görülmektedir. En az memnun olunan konunun ise, proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamın makul oluşu olduğu görülmektedir (3,7).

Tablo 6. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama Ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi

Başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi	5 üzerinden verilen puanların ortalaması
Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.	4,7
Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.	4,7
Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.	4,6
Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.	4,6
Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.	4,5
Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.	4,3
Değerlendirme kriterleri adildi.	4,2
Değerlendirme kriterleri şeffaftı.	4,2
Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.	3,9
Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.	3,7

Anket verilerine ek olarak yararlanıcılarla yapılan derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmeleri kapsamında programın süreç açısından etkinlik değerlendirmesinde öne çıkan görüşler şöyledir:

“Regülasyon tarafında sıkıntı oldu. Bankalar veri paylaşmıyor veya istekli değiller, o zorladı Fintech Programında. Bakanların, bizim uzmanların bir araya gelip konuşması lazımdı.”

“Ekonomik olarak Kalkınma Ajansının verdiği bütçe önemli ama bu tür kurumlarında bir limiti var, Londra pahalı bir pazar. Hedefimiz 5 girişimciyiz kendimiz götürmekti sonrasında da sürdürülebilirliği açısından girişimcilerin kendi ödemesiydi. Bunları düşünürsek bir kurum için yüksek, bazı şeyleri hedefleyemedik bütçeden dolayı. Mesela daha uzun kalınması gerekiyor ama biz 7 gün kaldık, belki

İstanbul Teknokent olarak orada bir ofis açmamız gerekiyordu yani one shot değil de buradaki girişimcilere iş paslayabilmek adına. Bunların hepsi bütçeden dolayı gerçekleşemeyen şeyler.”

“Girişimcilerin yaptığı çeşitli etkiler olabilir ama bunları kendilerine sormak gerekir. Su kullanımı azalttılar mesela çevresel olumlu etki. Etkileri sıralayabiliriz ama bizim yapmamız zor.”

Tüm bu değerlendirmeler, etkinliği detayları ile sunmakla birlikte özellikle bir oran çerçevesinde programın genel etkinliği değerlendirildiğinde program hedef gerçekleştirme oranı ortalaması (Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosu) ile program bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması (Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri) arasındaki fark, anlamlı bir gösterge olmaktadır. Buna göre programın hedef gerçekleştirme oranı ortalamasının %121 olarak diğer yandan programın bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasının %35 olarak gerçekleşmiş olması, bütçenin %35'i kullanarak, %121 oranında performans elde edildiği, başka bir deyişle hedeflerin %289 oranında üstüne çıkılarak gerçekleştirildiği anlamına gelmektedir.

6.3.3 Etkililik

Etkililik kriteri kapsamında, elde edilen çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu çerçevede programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır.

Etkililik düzeyine ışık tutması açısından amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerinin sunulduğu Tablo 4'teki veriler detaylı incelendiğinde zorunlu göstergelerden (S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı -G1: Kalıcı istihdam aralığı) S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Engelli hariç, tüm göstergelerin hedeflerin üzerine çıktığı, yani başarıyla tamamlandığı görülmektedir. S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Engelli göstergesi hiçbir proje tarafından hedeflenmemiştir. Kalıcı istihdam hedefinin göstergesi olan G1: Kalıcı istihdam'ın gerçekleştirme oranı %120 olmuştur.

Zorunlu olmayan göstergelerin (G2: Geçici İstihdam -S66: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kişi aralığı) gerçekleştirme oranlarına bakıldığında ise en başarısız göstergenin %20 oranıyla S28: Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı olduğu görülmektedir. Bu göstergelerden hedefin üzerine çıkarak en fazla gerçekleştirme oranı %275 ile S33: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Girişimcilik Eğitimi Alan Kadın olmuştur.

Bu doğrultuda amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerinin sunulduğu, tüm göstergelerin gerçekleştirme oranlarının yer aldığı Öncelikler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosundaki (Tablo 4) veriler baz alındığında, programın göstergelerinin gerçekleştirme oran ortalaması %118 olarak gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, program etkililik oranı (Bkz. Şekil 4. Etkililik oranı hesaplama) olarak da kabul edilen hedef gerçekleştirme oranı ortalaması kapsamında elde edilen çıktı ve sonuçlar ile ulaşılmış olan programın amaç ve öncelikleri, Tablo 7'den takip edilebilmektedir. Anket verilerinden elde edilerek hazırlanmış olan Tablo 7'de belirtilen ulaşılmış olan programın çıktılarından öngörülüp gerçekleştirilenlerin ortalaması %59; öngörülmeyip gerçekleştirilenlerin ortalaması %11; toplam ortalaması %70 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre, Şekil 4'teki formül ile hesaplanan etkililik oranı %119 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen Ve Gerçekleşen Değerleri

	Öngörülmüştü ve gerçekleşti	Öngörülmemiştir ama gerçekleşti	Toplam
--	-----------------------------	---------------------------------	--------

Proje, İstanbul'da girişimcilik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur.	100%	0%	100%
Proje çıktıları gençlerin girişimciliğe yönlendirilmesine katkıda bulunmuştur.	0%	85%	85%
Proje kapsamında yaygın eğitim programı tasarlanmış, bu sayede farklı yaş gruplarındaki kişilere girişimcilik konusunda bilgi verilmiştir.	77%	0%	77%
Proje ile ilköğretim ve lise öğrencilerinin girişimciliğe bakışı olumlu yönde gelişmiştir.	8%	8%	15%
Proje kapsamında farklı paydaşlarla (kamu, üniversiteler) etkin iş birliği yapılmıştır.	100%	0%	100%
Proje kapsamında girişimcilik kültürünün geliştirilmesi için halihazırda özel sektörde yönetici olarak çalışan kişilerin farkındalık seviyeleri artırılmıştır.	62%	8%	69%
Proje ile girişimcilerin teknolojik ihtiyaçlarının karşılanması için altyapı sağlanmıştır.	62%	0%	62%
Proje ile girişimciler ve alandaki uzmanlar arasında köprü sağlayabilecek bir yapı ya da platform oluşması sağlanmıştır.	77%	0%	77%
Proje girişimcilerin uluslararası kaynak ve platformlara erişimini kolaylaştıracak araçları girişimcilere sağlamıştır.	46%	0%	46%

Şekil 3. Etkililik oranı hesaplama

$$\text{Etkililik oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen değer}}{\text{Hedeflenen değer}} \times 100$$

6.3.4 Etki

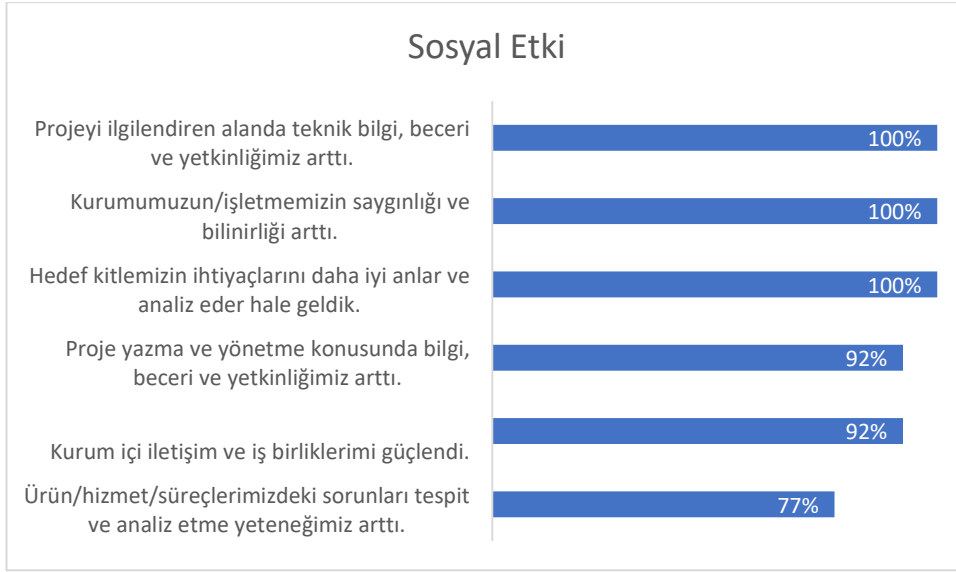
Etki kriteri kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikler ölçülmüştür. Etki düzeyini değerlendirmek için anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece desteğin **sosyal, ekonomik ve çevresel** açıdan ne düzeyde fark yarattığı ortaya konmuştur.

Sosyal Etki

Sosyal etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip paydaşlarla ilişki geliştirmeye yönelik kazanılan değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 12'den takip edilebilmektedir. Projeyi ilgilendiren alan ile proje yazma ve yönetme konusunda teknik bilgi, beceri ve yetkinliklerde artış, kurumun saygınlığı ve bilinirliğinde artış, hedef kitlenin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılır ve analiz edilir hale gelmesi konularında %100'lük etki görülmüştür. Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinlik artışı konusunda %92, kurum içi iletişim ve iş birliklerinde güçlenme konusunda %92, ürün, hizmet ve süreçlerdeki sorunları tespit ve analiz etme yeteneğinde artış konusunda ise %77 etkinin varlığı belirtilmiştir. Bu durumu

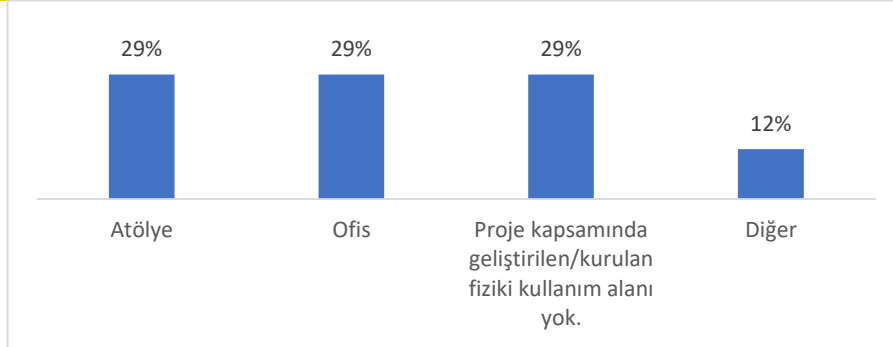
ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse sosyal etki kapsamında yararlanıcıların %93,5'lik etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

Grafik 12. Sosyal Etki Değerlendirmesi

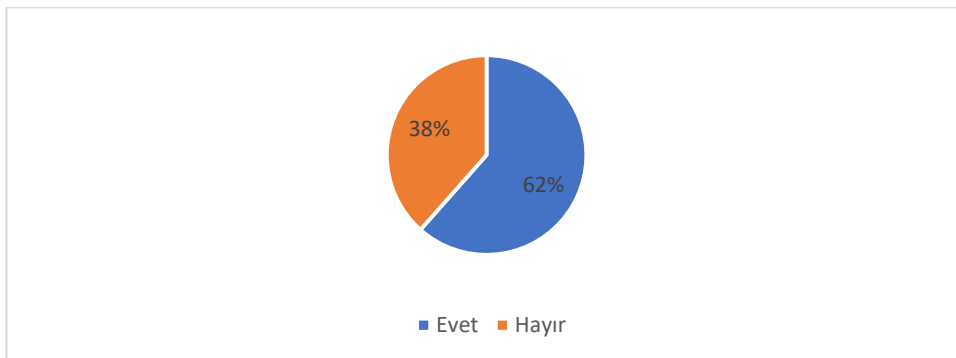
Proje kapsamında geliştirilen/kurulan her türlü fiziki kullanım alanının %29'unu atölyeler, %29unu ise ofisler oluşturmaktadır. Faydalanıcıların %29'u ise proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı olmadığını belirtmiştir.

Grafik 133. Fiziksel Alanlar

Proje kapsamında kurulan fiziksel alanlardan %62'si aktif olarak kullanılmaya devam edilirken %38'i çalışmalarına devam etmemektedir.

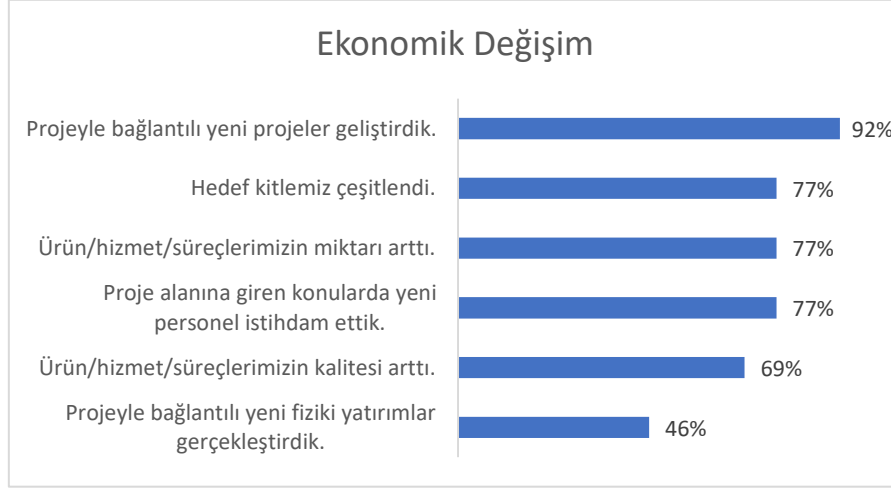
Grafik 14. Fiziksel Alanların Kullanımı

Ekonomik Etki

Ekonomik etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip hedef grup üstündeki iktisadi değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 15'ten takip edilebilmektedir. Detaylı incelendiğinde projeye bağlantılı yeni projeler geliştirilmesi konusunda yararlanıcıların %92'si, hedef kitledeki çeşitlenme konularında %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Bununla birlikte ürün, hizmet ve süreçlerdeki miktar artışı konusunda yararlanıcıların %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Proje alanına giren konularda yeni personel istihdam edilmesi konusunda yararlanıcıların %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Ürün/hizmet süreçlerinin kalitesi arttı diyenler %69 ve projeye bağlantılı yeni fiziki yatırımlar geliştirilmesi konusunda ise yararlanıcıların %46'sı etkinin varlığını belirtmiştir.

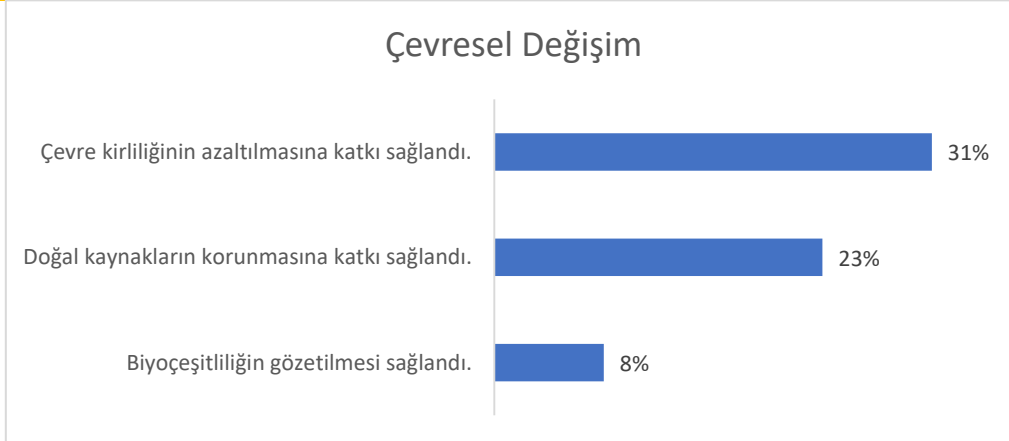
Grafik 154. Ekonomik Etki Değerlendirmesi

Çevresel Etki

Çevresel etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip çevresel sonuçlardaki değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 16'dan takip edilebilmektedir. Detaylı incelendiğinde çevre kirliliğinin azalmasına katkı sağlandı diyen yararlanıcılar %31, doğal kaynakların korunmasına katkı sağlandı diyenler %23 oranında etkinin varlığını belirtmiştir. Biyoçeşitliliğin gözetilmesi konusunda ise yararlanıcıların %8'inin etkinin varlığını belirttiği görülmektedir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse çevresel etki kapsamında yararlanıcıların %21'inin etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

Grafik 16. Çevresel Etki Değerlendirmesi

Anket verilerine ek olarak yararlanıcılarla yapılan derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmeleri kapsamında programın etki değerlendirmesinde öne çıkan görüşler şöyledir:

“Biz o projeden kazandığımız tecrübeyi başka işlerimizde kullanmaya devam ediyoruz.”

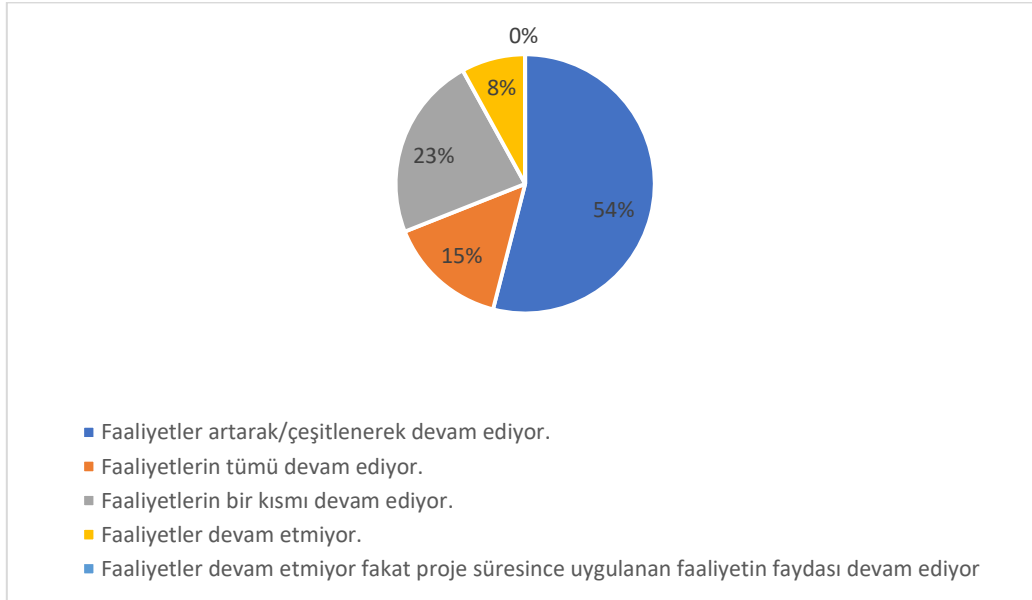
“Girişimciler ilk başta çok küçük başlıyor ama teknolojileri kullanarak büyüyorlar ve insanların hayatlarına dokunuyorlar, nihai yararlanıcı olarak kesinlikle etki yaratıyorlar.”

6.3.5 Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik kriteri kapsamında, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede sosyal, ekonomik ve çevresel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve proje uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınmıştır. Sürdürülebilirlik düzeyini değerlendirmek için anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece desteğin net faydalarının destek sona erdikten sonra ne ölçüde devam ettiği ortaya konmuştur.

Grafik 17'ye göre yararlanıcıların %54'ü faaliyetlerin artarak/çeşitlenerek devam ettiğini, %23'ü faaliyetlerin bir kısmının devam ettiğini belirtmiştir. Faaliyetlerinin tümünün devam ettiğini söyleyenler %15 ve devam etmediğini belirtmiş olanlar ise %8'lik dilimi oluşturmaktadır. Faaliyetler devam etmiyor fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydası devam ediyor seçeneğini dile getiren hiçbir katılımcı olmamıştır.

Grafik 57. Sürdürülebilirlik Değerlendirmesi

Anket verilerine ek olarak yararlanıcılarla yapılan derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmeleri kapsamında programın etki değerlendirmesinde öne çıkan görüşler şöyledir:

“Kurumsal şirketlerle girişimcileri bir araya getirme zaten bizim DNA’mızda var Koç Üniversitesi olarak, tanıştırmalar özellikle. Bir mekanizma yaratarak tanışmalarını sağladık. İş birliklerini seçiyoruz danışmanlık veriyoruz. Know-how’ı en kuvvetli olan merkezlerden olabiliriz.”

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER

Bu raporda İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nca 2018 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan Girişimcilik Mali Destek Programı (GMP)'nin OECD (2021) kriterlerinin esas teşkil ettiği ve Kalkınma Ajanslarınınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar tarafınca belirlenmiş olan ilgililik, etkinlik, etkililik, etki, sürdürülebilirlik olmak üzere 5 kriter çerçevesinde değerlendirmesi yapılmıştır. Değerlendirmede Ek 5'teki uygulama anketi yanıtları, Ek 6'daki odak grup görüşme soruları, program başvuru rehberi, proje raporları ile ilgili stratejik belge ve dokümanlar kullanılmıştır.

Raporda elde edilen veriler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

İlgililik kriteri açısından projeler hem program amaç ve öncelikleri ile uyumlu ve tutarlı hem de program amaç ve öncelikleri gerek teklif çağrısı gerekse teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyumlu ve tutarlıdır. Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililik olup tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre en düşük ilgililik puanının 18,0 en yüksek ilgililik puanının 23,5 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 19,7 olduğu görülmektedir.

İlgililik kriteri kapsamında i) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile ii) program amaç ve önceliklerinin hem teklif çağrısı hem de teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı olmak üzere 2 unsur değerlendirilmiştir. İlgililik kriteri açısından projeler hem program amaç ve öncelikleri ile uyumlu ve tutarlı hem de program amaç ve öncelikleri gerek teklif çağrısı gerekse teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyumlu ve tutarlıdır. Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililiktir. Bu kapsamda tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre en düşük ilgililik puanının 18,00 en yüksek ilgililik puanının 23,50 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 19,7 olduğu görülmektedir.

Etkinlik kriteri açısından, ilan edilen program bütçesinin %35'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 13.819.116,23 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %83'ü oranındadır.

Etkililik çerçevesinde programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Burada temel kriter öngörülen tüm etkilerin gerçekleşip gerçekleşmediği, öngörülmediği halde gerçekleşen ek etki alanları bulunup bulunmadığıdır. Buna göre etkililik oranı %119 olarak gerçekleşmiştir.

Etki: Etkiye ilişkin analiz sonuçları ise özellikle belirgin bir sosyal etkinin ortaya çıktığını, kurum kapasitelerinin artışı konusunda desteğin değişime aracı olduğu görülmektedir. Projeyi ilgilendiren alan ile proje yazma ve yönetme konusunda teknik bilgi, beceri ve yetkinliklerde artış, kurumun saygınlığı ve bilinirliğinde artış, hedef kitlenin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılır ve analiz edilir hale

gelmesi konularında %100'lük etki görülmüştür. Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinlik artışı konusunda %92, kurum içi iletişim ve iş birliklerinde güçlenme konusunda %92, ürün, hizmet ve süreçlerdeki sorunları tespit ve analiz etme yeteneğinde artış konusunda ise %77 etkinin varlığı belirtilmiştir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse sosyal etki kapsamında yararlanıcıların %93,5'lik etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır. Ekonomik etki incelendiğinde projeye bağlantılı yeni projeler geliştirilmesi konusunda yararlanıcıların %92'si, hedef kitledeki çeşitlenme konularında %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Bununla birlikte ürün, hizmet ve süreçlerdeki miktar artışı konusunda yararlanıcıların %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Proje alanına giren konularda yeni personel istihdam edilmesi konusunda yararlanıcıların %77'si etkinin varlığını belirtmiştir. Ürün/hizmet süreçlerinin kalitesi arttı diyenler %69 ve projeye bağlantılı yeni fiziki yatırımlar geliştirilmesi konusunda ise yararlanıcıların %46'sı etkinin varlığını belirtmiştir. Çevresel etki incelendiğinde çevre kirliliğinin azalmasına katkı sağlandı diyen yararlanıcılar %31, doğal kaynakların korunmasına katkı sağlandı diyenler %23 oranında etkinin varlığını belirtmiştir. Biyoçeşitliliğin gözetilmesi konusunda ise yararlanıcıların %8'inin etkinin varlığını belirttiği görülmektedir. Bu durumu ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse çevresel etki kapsamında yararlanıcıların %21'inin etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

Sürdürülebilirlik: Çalışma esnasında iletişim kurulan kurumların yalnızca %8'i faaliyetlerine devam etmediklerini, %92'si faaliyetlerine devam ettiklerini hatta bu kurumların çoğunluğun da faaliyetlerini çeşitlendirerek ve artırarak devam ettirdiklerini ifade etmişlerdir. Buradan hareketle desteğin sürdürülebilir sonuçlar elde ettiğini söylemek mümkündür.

Özetlenecek olursa elde edilen verilerin analizi ile ulaşılmış olan bulgular; programın amacı doğrultusunda başarıyla uygulanmış olduğunu, yararlanıcıların proje hedeflerini gerçekleştirerek öngörülen çıktı ve sonuçları elde etmiş olduklarını işaret etmektedir. Proje başvuru ve uygulama süreçlerindeki potansiyel zorluklar anket katılımcılarının dikkatine sunulmuş olsa da yapılan derinlemesine görüşme ve odak grup toplantısında katılımcılar bu zorluklara doğrudan işaret etmemektedir.

8. EKLER

Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Kod	Gösterge	Birim	Açıklama	Türü
S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Faydalanıcı Sayısı	Sonuç
S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Kadın	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Kadın Sayısı	Sonuç
S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Engelli	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Engelli Sayısı	Sonuç
S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Çocuk	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Çocuk (0-15) Sayısı	Sonuç
S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Genç	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Genç (16-29) Sayısı	Sonuç
S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Yaşlı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Yaşlı (65 Yaş ve Üzeri) Sayısı	Sonuç
G1	Sürekli İstihdam	Kişi	1 Yıldan Uzun Süreli İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Sonuç
G2	Geçici İstihdam	Kişi	1 Yıldan Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Sonuç
S63	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik Eğitimi Alanlar	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik Eğitimlerine Katılanlar	Sonuç
S33	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik Eğitimi Alan Kadın	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik Eğitimlerine Katılan Kadın Sayısı	Sonuç

S64	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik Eğitimi Alan Genç	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik Eğitimlerine Katılan Genç Sayısı	Sonuç
G7	Eğitim Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Çıktı
G8	Eğitim Süresi	Saat	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlerin Süresi	Çıktı
G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Çıktı
G10	Eğitim Harcamaları	TL	Proje Bütçesinden Firma Personelinin Teknik, İdari ve Kişisel Gelişim Yönlerinden Kapasitesini Artırmaya Yönelik Düzenlenen Eğitimler İçin Aktarılan Miktar (Yeni Alınan Makine İçin Kullanım Eğitimleri Hariç)	Girdi
S13	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitilen Genç Sayısı (16-29 Yaş)	Çıktı
S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitilen Yetişkin (Anne-Babaların, Diğer Aile Bireylerinin ve Yakınlarının) Sayısı	Çıktı
S28	Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	Çıktı
S40	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/ Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılanların Sayısı	Çıktı
S41	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/ Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	Çıktı

S65	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Genç	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Genç Sayısı	Sonuç
S35	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kadın	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kadın Sayısı	Sonuç
S66	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kişi	Kişi	Proje Kapsamında Faydalanıcılara Verilen Girişimcilik ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Kişi Sayısı	Sonuç
S26	Girişimci Sayısı (Genç)	Kişi	Proje Kapsamındaki Genç (16-29) Girişimci Sayısı	Sonuç
S27	Girişimci Sayısı (Kadın)	Kişi	Proje Kapsamındaki Kadın Girişimci Sayısı	Sonuç
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/ Model/Uygulama Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/ Model/Uygulama Sayısı	Çıktı
K46	Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanı Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanı (Merkez, Enstitü, Laboratuvar, Kuluçka Merkezi, İnovasyon ve Teknoloji Transfer Merkezi, Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Tasarım Merkezi, Teknoloji Danışmanlık Merkezi, Mükemmeliyet Merkezi, Yenilik Aktarım Merkezi vb.) Sayısı	Çıktı
K47	Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanından Faydalanan Kurum/Kuruluş/ İşletme Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanından (Enstitü, Kuluçka Merkezi, İnovasyon ve Teknoloji Transfer Merkezi, Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Tasarım Merkezi, Teknoloji Danışmanlık Merkezi, Mükemmeliyet Merkezi, Yenilik Aktarım Merkezi vb.) Faydalanan Kurum/ Kuruluş/İşletme Sayısı	Çıktı

K43	Ortaklık Kurulan/iş birliği Yapılan Kurum/Kuruluş/ İşletme Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Ortaklık/iş birliği Yapılan Kurum/Kuruluş/işletme (Özel Sektör-Üniversite vb.) Sayısı	Çıktı
S18	Düzenlenen Bilinçlendirme/ Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/ Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	Çıktı

Kaynak: Girişimcilik Mali Destek Programı 2018 Yılı Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi

Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcıları

Referans No	Proje Adı	Yararlanıcı
TR10/18/GMP/0004	İstanbul Teknokent Uluslararası Hızlandırma Programı	İstanbul Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TR10/18/GMP/0010	ISO- KOZA: Girişim Hızlandırma Programı	İstanbul Sanayi Odası
TR10/18/GMP/0017	Girişimcilik ve İnovasyon Ekosistemini Güçlendiren İnovasyon Platformu Projesi	Koç Üniversitesi Kuluçka ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü
TR10/18/GMP/0018	BG Startup Camp: Küresel Doğan StartUp'lar için Güçlendirilmiş Hızlandırma Mekanizmasının Kurulumu Projesi	İTO Bilgiyi Ticarileştirme ve Araştırma Vakfı
TR10/18/GMP/0019	Enderun Girişimcilik Merkezi	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
TR10/18/GMP/0023	Ticaret Kuluçka'da Teknolojik Girişimciliğin Geliştirilmesi	İstanbul Ticaret Üniversitesi
TR10/18/GMP/0026	İstanbul Kitlese Fonlama Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi	İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
TR10/18/GMP/0027	İNOFİNANS: Girişimciler için finansal yenilik modelleri ve uygulaması	Ekonomistler Derneği
TR10/18/GMP/0028	Kadın Girişimciliğini Geliştirme Merkezi	Türkiye İş Kadınları Derneği
TR10/18/GMP/0032	TOHUM ALGORİTMA Sağlık Sektörüne Yönelik Yazılım ve Yapay Zeka Araştırma Geliştirme Merkezi	İstanbul Arel Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dekanlığı
TR10/18/GMP/0036	Scale Up Girişimci Geliştirme Programı	Endeavor Etkin Girişimci Destekleme Derneği
TR10/18/GMP/0037	İZÜ Tematik Odaklı Teknoloji Girişimciliği Kuluçka ve Hızlandırma Programı Projesi İZÜ TEMOTEG	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

TR10/18/GMP/0041	Girişimcilik 4.0 Platformu	Özyeğin Üniversitesi İşletme Fakóltesi
TR10/18/GMP/0042	LeanLab Akademiden Girişime Yenilikçi Dönüşüm Programı	Özyeğin Üniversitesi
TR10/18/GMP/0046	Atölye Üsküdar	Üsküdar Belediyesi
TR10/18/GMP/0051	Sağlık Girişimlerinin Küresel Pazara Erişimi	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi

Kaynak: İSTKA İzleme ve Değerlendirme Birimi

Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri

Göstergeler	Hedeflenen Değer	Gerçekleşen Değer	Gerçekleşme yüzdesi
S1	13.178	14.678	111%
S2	5.842	7.372	126%
S3	145	135	93%
S4	100	106	106%
S5	6.212	7.168	115%
S6	0	0	0%
G1	46	55	120%
G2	212	212	100%
S63	2.060	3.621	176%
S33	766	2.106	275%
S64	1.356	3.133	231%
G7	349	443	127%
G8	3.435	3.499	102%
G9	5.756	7.671	133%
G10	880.976	729.860	83%
S13	2.617	3.896	149%
S43	1.029	725	70%
S28	30	6	20%
S40	6.367	8.785	138%
S41	551	910	165%
S65	1.596	1.887	118%
S35	1.119	1.328	119%
S66	2.322	2.468	106%

Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

Referans No	Sözleşme Bütçesi	Sözleşme toplam destek tutarı	Destek Oranı	Gerçekleşen Toplam Bütçe	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı	Bütçe Gerçekleşme Oranı	Bütçe Gerçekleşme Oranı Ortalaması
TR10/18/GMP/0004	₺1.542.000,00	₺1.155.922,04	74,96%	₺1.241.659,55	₺ 930.779,27	80%	81%
TR10/18/GMP/0010	₺1.383.700,00	₺1.036.021,12	74,87%	₺1.174.641,92	₺ 879.492,55	84%	
TR10/18/GMP/0017	₺1.045.780,00	₺ 759.423,16	72,62%	₺ 691.772,29	₺ 502.350,30	66%	
TR10/18/GMP/0018	₺ 997.500,00	₺ 748.125,00	75,00%	₺ 791.634,11	₺ 593.725,58	79%	
TR10/18/GMP/0019	₺2.210.486,91	₺1.146.364,31	51,86%	₺1.936.002,78	₺1.004.016,12	87%	
TR10/18/GMP/0023	₺ 703.500,00	₺ 527.625,00	75,00%	₺ 592.061,56	₺ 444.046,17	84%	
TR10/18/GMP/0026	₺ 445.000,00	₺ 290.849,67	65,36%	₺ 175.793,91	₺ 114.897,98	39%	
TR10/18/GMP/0027	₺ 683.740,00	₺ 512.805,00	75,00%	₺ 633.472,72	₺ 475.104,54	92%	
TR10/18/GMP/0028	₺1.451.600,00	₺1.088.700,00	75,00%	₺1.178.528,77	₺ 883.896,58	81%	
TR10/18/GMP/0032	₺2.359.152,93	₺1.462.151,25	61,98%	₺2.140.671,37	₺1.326.741,17	90%	
TR10/18/GMP/0036	₺1.008.200,00	₺ 756.149,53	75,00%	₺ 884.468,15	₺ 663.350,70	87%	
TR10/18/GMP/0037	₺ 901.380,30	₺ 675.438,78	74,93%	₺ 863.867,48	₺ 647.328,99	95%	
TR10/18/GMP/0041	₺ 756.890,00	₺ 567.667,50	75,00%	₺ 704.870,57	₺ 528.652,93	93%	
TR10/18/GMP/0042	₺1.179.750,00	₺ 884.812,50	75,00%	₺ 651.176,56	₺ 488.382,42	55%	
TR10/18/GMP/0046	₺1.740.410,00	₺1.261.812,81	72,50%	₺1.734.122,30	₺1.257.254,17	99%	
TR10/18/GMP/0051	₺1.260.331,42	₺ 945.248,56	75,00%	₺1.005.582,95	₺ 754.187,21	79%	

Ek 5. Anket

İSTANBUL KALKINMA AJANSI
2016 YILI GİRİŞİMCİLİK MALİ DESTEK PROGRAMI (GRM)
PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME ANKETİ

1. Kurum adınız: (Yasal unvanınızda 2016 yılından sonra değişiklik yapıldıysa eski ve yeni unvanı belirtiniz.)
2. Proje adınız:

3. Proje kodunuz:
4. Yasal statünüz:
5. 2016 yılı Girişimcilik Mali Destek Programı (GRM) toplam hibe miktarı yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
6. Proje faaliyetlerinizi gerçekleştirmek ve proje hedeflerinize ulaşmak için öngördüğünüz bütçe yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
7. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ajans destek miktarı yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
8. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ek bütçe yaratmanız gerekti mi?
 1. Evet, gerekti.
 2. Hayır, gerekmedi.
9. Ek bütçe yaratmanız gerekiyorsa, aşağıdaki ifadelerden hangisi/hangileri sizin durumunuzu en iyi şekilde açıklamaktadır?
 1. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemizden karşıladık.
 2. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemiz dışından karşıladık.
 3. Ek bütçe yaratamadık.
10. Kendi bütçeniz dışından karşıladığınız ek bütçe ihtiyacınızı nasıl sağladınız?
 1. Proje ortakları aracılığıyla
 2. Proje iştirakçileri aracılığıyla
 3. Diğer (Belirtiniz)
11. Ne kadarlık (TL) bir ek bütçe yarattınız?
12. Projede bütçelendirilmeyip tarafınızca yapılan eş finansman dışındaki nakdi katkıların toplam tutarı (TL) ne kadardır?
13. Proje için İSTKA tarafından kaynak tahsis edilmeseydi proje kapsamındaki yatırım gerçekleştirilebilir miydi?
 1. Aynı şekilde (aynı zamanda, aynı büyüklükte, aynı yerde) gerçekleştirilirdi.
 2. Aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi.
 3. Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi.
 4. Gerçekleştirilemezdi.
14. Mali destek programından haberdar olma kanalınız hangisidir?
 1. İSTKA
 2. Medya
 3. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme
 4. Diğer
15. Projenizi kim hazırladı?
 1. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme personeli
 2. Kendimiz
 3. Diğer
16. Proje başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçlerinde edindiğiniz deneyimler doğrultusunda aşağıda yer alan ifadelere katılma düzeyini 1-Hiç Katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum olacak şekilde işaretleyiniz.

1. Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.
 2. Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.
 3. Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.
 4. Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.
 5. Değerlendirme kriterleri adildi.
 6. Değerlendirme kriterleri şeffaftı.
 7. Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.
 8. Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.
 9. Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.
 10. Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.
17. Proje uygulama aşamasında aşağıdaki konularla ilgili zorlanma düzeyinizi belirtiniz.
(Zorlandık/Zorlanmadık/Fikrim yok)
1. Proje yönetimi
 2. Personel yönetimi
 3. Satın alma süreci
 4. Sözleşme prosedürleri
 5. Raporlama prosedürleri
 6. İzleme süreci
 7. Görünürlük ve tanıtım faaliyetleri
 8. Proje süresi kullanımı
 9. Ajans ile iletişim
 10. Bütçe kullanımı
 11. Diğer
18. Proje kapsamında kurum olarak aldığınız her türlü sertifika ve belgeyi belirtiniz (Evet/hayır)
1. Yönetim sistemi
 2. Eğitim
 3. Akreditasyon
 4. CE
 5. Proje kapsamında alınan sertifika/belge yok
 6. Diğer (belirtiniz)
19. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan her türlü fiziki kullanım alanını belirtiniz.
1. Atölye
 2. Mutfak
 3. Ofis
 4. Kreş/gündüz bakım evi
 5. Yaşlı bakım evi
 6. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı yok.
 7. Diğer
20. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fizik kullanım alanının tam adını iletiniz:
1. _____
21. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fizik kullanım alanı aktif olarak çalışmalarına devam ediyor. (Evet/Hayır)
22. Proje çıktıları ile elde ettiğiniz sonuçları uygun olan açıklama ile ilişkilendirerek işaretleyiniz.
(Öngörülmüştü ve gerçekleşti, öngörülmemiştii ama gerçekleşti, öngörülmüştü ama gerçekleşmedi, öngörülmemiştii ve gerçekleşmedi)
1. Proje, İstanbul'da girişimcilik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur.
 2. Proje çıktıları gençlerin girişimciliğe yönlendirilmesine katkıda bulunmuştur.
 3. Proje kapsamında yaygın eğitim programı tasarlanmış, bu sayede farklı yaş gruplarındaki kişilere girişimcilik konusunda bilgi verilmiştir.
 4. Proje ile ilköğretim ve lise öğrencilerinin girişimciliğe bakışı olumlu yönde gelişmiştir.

5. Proje kapsamında farklı paydaşlarla (kamu, üniversiteler) etkin iş birliği yapılmıştır.
 6. Proje kapsamında girişimcilik kültürünün geliştirilmesi için halihazırda özel sektörde yönetici olarak çalışan kişilerin farkındalık seviyeleri artırılmıştır.
 7. Proje ile girişimcilerin teknolojik ihtiyaçlarının karşılanması için altyapı sağlanmıştır.
 8. Proje ile girişimciler ve alandaki uzmanlar arasında köprü sağlayabilecek bir yapı ya da platform oluşması sağlanmıştır.
 9. Proje girişimcilerin uluslararası kaynak ve platformlara erişimini kolaylaştıracak araçları girişimcilere sağlamıştır.
 10. Diğer
23. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeyi ilgilendiren alanda teknik bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 2. Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 3. Ürün/hizmet/süreçlerimizdeki sorunları tespit ve analiz etme yeteneğimiz arttı.
 4. Hedef kitlemizin ihtiyaçlarını daha iyi anlar ve analiz eder hale geldik.
 5. Kurum içi iletişim ve iş birliklerimi güçlendi.
 6. Kurumumuzun/işletmemizin saygınlığı ve bilinirliği arttı.
 7. Diğer
24. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan ekonomik değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeye bağlantılı yeni projeler geliştirdik.
 2. Projeye bağlantılı yeni fiziki yatırımlar gerçekleştirdik.
 3. Proje alanına giren konularda yeni personel istihdam ettik.
 4. Ürün/hizmet/süreçlerimizin kalitesi arttı.
 5. Ürün/hizmet/süreçlerimizin miktarı arttı.
 6. Hedef kitlemiz çeşitlendi.
 7. Diğer (Belirtiniz)
25. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan çevresel değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Evet/hayır/fikrim yok)
1. Doğal kaynakların korunmasına katkı sağlandı.
 2. Çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlandı.
 3. Biyoçeşitliliğin gözetilmesi sağlandı.
 4. Diğer (Belirtiniz)
26. Proje faaliyetleriniz devam ediyor mu?
1. Faaliyetlerin bir kısmı devam ediyor.
 2. Faaliyetlerin tümü devam ediyor.
 3. Faaliyetler artarak/çeşitlenerek devam ediyor.
 4. Faaliyetler devam etmiyor.
 5. Faaliyetleri devam etmiyor fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydası devam ediyor.
27. Hangi faaliyetlerinizin ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
28. Proje faaliyetleriniz neden devam etmiyor? Lütfen uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.
1. Kaynak yetersizliği
 2. İzin, ruhsat vb. sorunları
 3. Lisans alma sorunları
 4. Mülkiyet sorunları
 5. Personel yetersizliği
 6. Yönetim sorunu

7. Talep yetersizliği
8. Diğer
29. Hangi faaliyetlerinizin faydasının ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
30. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız fırsatlar var mı, açıklayınız?
31. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız engeller var mı, açıklayınız?
32. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen sosyal çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen sosyal çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
33. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen ekonomik çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen ekonomik çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
34. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen çevresel çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen çevresel çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.

Ek 6. Odak Grup Görüşme Soruları

ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Odak grup toplantımıza hoşgeldiniz. Toplantımız yaklaşık 2 saat kadar sürecektir. Bu toplantı ile özellikle anketler ve ajansa ilettiğiniz final raporlarda detaylandıramadığınız konuları konuşmayı ve bu verileri derlemeyi hedefliyoruz. Tüm sorulara olabildiğince kapsamlı yanıt vermenizi rica ediyoruz.

1. Projenizi birkaç cümleyle özetler misiniz? Size göre en önemli çıktısı ne oldu? Bu çıktının doğrudan en belirgin etkisi ne oldu?

İlgililik

2. Elde etmiş olduğunuz çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırmasını yaptığınızda programın amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşmış olduğunuzu örneklendirerek açıklayabilir misiniz?

Etkinlik

3. Bu süreçte olumlu ya da olumsuz anlamda etkili olan faktörler (Sosyal, çevresel, ekonomik) nelerdi?

Etkililik

4. Projenizle nihai yararlanıcılarınız üzerinde nasıl değişimler yaratıldı? Bu değişimleri ne şekilde ölçtünüz? Herhangi bir takip-izleme sisteminiz mevcut mu?

Etki

5. Projenizin uygulama aşamasında ve uygulamanın tamamlanması sonrasında olumlu ya da olumsuz, beklenen ya da beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikleri açıklayabilir misiniz?

Sürdürülebilirlik

6. Proje ıktı ve sonuçlarını destek tamamlandıktan sonra da devam ettirebiliyor musunuz? Evetse nasıl? Hayırsa neden ettiremiyorsunuz? Projenizin sürdürülebilirliği için neye ihtiyaç var?
7. İSTKA'nın desteğiyle ilgili söylemek istediğiniz son bir geri dönüş var mı? Ekibe iletmek istediğiniz bir husus var mı?

9. KAYNAKÇA

- İstanbul Kalkınma Ajansı. (2018). Girişimci Mali Destek Programı Başvuru Rehberi. İstanbul.
- İstanbul Kalkınma Ajansı. (2014). 2014-2023 İstanbul Bölge Planı. İstanbul.
- Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar. Erişim: <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/usul-ve-esaslar/mc0909018209>
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). 11. Kalkınma Planı (2019-2023). Ankara.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2013). 10. Kalkınma Planı (2014-2018). Ankara.
- T.C. Resmî Gazete. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği. 08.11.2008. Sayı: 27048, Ankara.